

Használhatatlan FOGSOROKAT

film és esztételméleket, higanyt, ezüst-
papírulladékokat, sálogeződülakat veszek:
Gross Antal, Budapest, VIII., Józset-körut 23.

LOHR MÁRIA (KRONFUSZ)

A főváros első és
legreggibb csejke-
tisztító, vegytisz-
tító és kelmetestő
gyári intézete.
Telefon: Józsa. 2-37

ÓRAK

kiváló pontosságú szabályozva 10 évi jóállás máll-tt.
EKSZEREK
Árvas és talcos kiváltságn.
EVŐESZKÖZÖK
ezüst és alpaccaestől.
EZÜSTNEMŰEK

DISZTÁRGYAK

szigorúan szabott jutányos árakon kész-
pénz és előnyös részletfizetéssel fel-
tételék mellett beszeresethők

BRAUSWETTER JÁNOS

ORVOSI ÉS MŰVÉSZETI
Alapítvány Székesfehérváron 1867-ben.
Több ezer elismerő levél. Legújabb
díjazás nagy képek készítésé-
re és képzésére.

A cs. és kir. 23. gyalogezred

1000 harctéri kép és rajz
100 értékes cikk és vers
A világháború első
két évében kitüntet-
tett és elcsélt 23-as
hősek frásán és
képeiben megörökítve.
Ára 20 kor. Megrendelhető a Képes Hírlapnál, Tábori posta 632.

VISZKETE, GÉRŐ PÁRIA
BORÓKA
izzadás,
napégés,
bőrhámias,
rüh és sömör,
hőrbaj, fekély
daganat és sebek
ellen biztos és gyors ha-
tású szer a
Boróka-kenőcs.
Törz. véd. Nem pánkít és teljesen asztalan. Kis tégely 3 korona, nagy tégely 5 korona, csaláti tégely 9 korona, hozzávaló Boróka-száppan 4 korona használati utasítással. Kapható az egyetemi készítőnél:
GÉRŐ SÁNDOR gyógyszerész, Nagykovács 96
Budapest részre kapható Török József, Király-utca 12. Vidéki megrendelést cím: **Gérő Sándor** gyógyszerész, Nagykovács.

Magyar Törvények, a Franklin-Társulat zsebkönyvében

megjelent AZ UJ EGYENES ADÓTÖRVÉNYEK

Jövedelemadó. Vagyonadó. Nyilvános számadásra kötelezett vállalatok kereseti adója. Hadinyereségadó. III. oszt. kereseti adó.
Készítők:
RÓTH PÁL dr.
bp. m. kir. adófelügyelői a-titkár
és
TÉRFY GYULA dr.
miniszteri tanácsos.
Ára köve 12 korona.

Kapható minden könyvkereskedésben.

Költözködéskor nélkülözhetetlen a lakásbérleti szabályok ismerete!

LAKÁSBÉRLETI SZABÁLYOK

Összegejtötte és magyarázta
Dr. PONGRÁCZ JENŐ
budapesti ügyvéd.

Tartalmazza Budapest-székesfőváros lakásbérleti szabályrendeletének hiteles szövegét és magyarázatát. Illeték szabályokat. A kapuzárási, víz- és gázszabályokat. Teljes joggyakorlatot stb., stb.

Harmadik teljesen átdolgozott kiadás.
Mindenütt kapható. Ára köve 3 K 20 fillér.

Megjelent a Magyar Törvények, Franklin-Társulat zsebkönyvében.

Kapható:
LAMPEL R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) R-T-nál,
Budapest, VI. ker., Andrássy-út 21. szám
és minden könyvkereskedésben.

MOLNÁR FERENCZ ÚJ KÖNYVE:

ISMERŐSÖK

FELJEGYZÉSEK KRÓNIKÁK

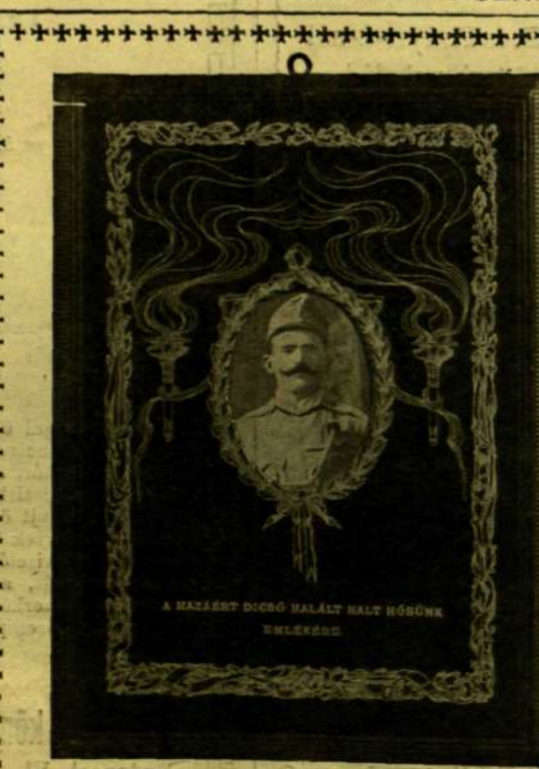
Naplószerű feljegyzések ismerősökről: nagynevekről, névtelenekről — kortársokról.

Ára 5 korona.

A FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA.

KAPHATÓ MINDEN KÖNYVKERESKEDÉS-
BEN.

RENDELÉSNÉL SZIVESKEDJÉK LAPUNKRA HIVATKOZNI

Eredeti nagyság 20x28 cm. Törvényesen védve.
Tetszés szerint falra is függeszthető, asztalra is állítható

Vérszegénység, ideges fejfájás, anémia ellen a legnagyobb orvosi tekintélyek alániják

ROZSNYAI VILÁG HIRŰ VASAS CHINABORÁT

melynek kitűnő voltát mindenki elismeri. Ki-
tűnő hatásánál fogva a hasonló készítményeket felülmulja. Milleniumi nagy éremmel kitüntetve! Számos kiállítás díjazva. — Kis palack 2 korona 60 fill., nagy palack 3 korona 80 fill.
Készíti:
ROZSNYAI MÁTYÁS
gyógyszertára, Arad,
Szabadság-tér. ☞

IBSEN KLASSZIKUS DRÁMAI KÖLTEMÉNYE:

PEER GYNT

FORDITOTTA
SEBESTYÉN KÁROLY

Megjelent a MAGYAR KÖNYVTÁR-ban
(871-874. szám.)

Ára I kor. 44 fillér.

KAPHATÓ MINDEN KÖNYVKERESKEDÉS-
BEN.

Hirdetések felvételnek a
kiadóhivatalban, Budapest,
IV., Egyetem-utca 4. szám.

Órizzük meg hősi halált halt kedveseink emlékét!

A világháború majd minden családból kiragad egy-egy kedves hozzátartozót, kinek emlékét szívünkbe zárva, feledni nem tudjuk. Ezeknek a dicső halált halt hőseinknek emlékét megörökítő, igen diszes, szép kivitelű fényképtartó keretet, (fekete moiret alapon, ezüst nyomással) melybe hősi halált halt kedveseink arcképét elhelyezhetjük, egy levelezőlapon történő megrendelésre bérmentve küld

Méhner Vilmos kiadóhivatala,
Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

Ára 2 korona.

33. SZ. 1917. (64. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.
BUDAPEST, AUGUSZTUS 19.

Szerkesztési iroda: IV. Vármege-utca 11. Egyes szám ára 50 fillér.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4. Előfizetési feltételek: Egészévre — 24 korona. Félévre — 12 korona. Negyedévre — 6 korona. A «Világhírlap»-val negyedévenként 1 koronával több. Külföldi előfizetésekhöz a postallag meghatározott viteldij is csatolandó.

TÉRZENE A VISSZAFOGLALT KALUSZBAN. — Zádor István rajza.

AZ AMAZONKIRÁLYNŐ.

REGÉNY. — IRTA PEKÁR GYULA.

(Folytatás.)

— Dejszen akárhogy is... nem egészen tiszta dolog az.

— Hogy-hogy? Ki mer ilyet állítani?
— Ne tovább, vigyázatok: az «iorpata», a «érfülős» fenséges Molpadiá hercegnő állítja, ő látta.

— No és látta a fenséges Melanippe is és ő egészen mást mond...

— Kicsoda? Melanippe, a «sohseelő»? Az nem számít, habaha...

— Gyalázat! feleditek, a fenséges Melanippe mindig mily jó hozzátok?

Megvető vállvonogatás.

— Hozzánk? Hozzánk elég jó, de nem elég rossz az ellenséghez. S ez a főbb. Itt a baj!

Mert a jószág ugyan semmitse ér. Ha egyszer mind jők leszünk, akkor hamarosan végünk is lesz. Az amazon csak addig amazon, a míg gyűlölni tud, a míg kegyetlen tud lenni s pusztítja a Nap Népet, a férfibarmot. De mikor ő, Melanippe eddig még egyetlen egy napit se pusztított el?! Sőt nem is akarja pusztítani őket. S ez a «sohseelő» az Első Királynőnk legjobb barátja...

— Csitt már... Meghallja az istennő. Vagy legalább is ő, a királynő.

— Eh hát hadd hallja...

A vita halk, de a hamar kiülő régi ellentétknél fogva eléggé szenvedelmes volt. A molpadiá lykastosiak asszonyi mértékletelességgel kiméltlenkedtek... magának Molpadiának a kegyelt testőrkapitánya ugratott oda, — a híres Tralla volt ez, ki már annyi ellenséges férfivel és alvezért ölt meg, hogy zöld mentéje és zöld phrygiai sikkája véges-végig sűrűn varrt arany és ezüst paszomántal volt borítva, kisebb ellenséget jelző piros és kék paszománt egyáltalán nem is látszott rajta, ezeket ő már nem is itélte számontartásra érdemesnek. Annál feltűnőbbben és büszkébben hordta a nyakában — miként Molpadiá — azt az aranydróttal átszúrt eszokolatlan szafirt, mely mint a szűzség köve nemesak jutalom, hanem egyszersmind privilegium is volt arra, hogy ép vitézi szorgalmára való tekintettel ne kényszerítessék anyává lenni. Ősi amazon intézmény volt az ilyes felmentés s a férfigyűlölet bizonyos engesztelhetetlen esetében teljesen indokolt is...

Tralla ugratott elő, egy eres kezű, esontos vállú, epés vén leány; nem heves, mint vezére és imádott bálványa, Molpadiá, hanem fagyosan nyugodt és megdöntött kegyetlen. Kesheadt, vedlett, de veszedelmes jaguárként lapult le a lova nyakára s csak úgy szórta a szeme nyilait Antiope felé.

— Csudálkozok az ephesusi eseten? Én nem. Nézzetek rá... Hisz nem amazon, nincs légtetve a jobb melle.

— Ugyan hagyjátok már ezt az ostobaságot, feleselt az ellenpárt.

Tralla indulatosan vetette fel leselkedő macskaszemeit:

— De nem hagyjuk ám. Mi, már legalább mi lykastosiak, követeljük, hogy az Első Királynőnk igazi amazon legyen, igenis! Ugy-e, lykastosiak? Hallod?...
— Örültség! Mit akartok hát? Azt, hogy most felnőtt korában veszélyeztesse az életét az izzó kékérczel, vagy a forró ólomlappal? A ti kedvetekért?

— Az ő dolga, csapkodta Tralla a lova nyakát, tegyen róla!

A themiskyraiak dühbe jöttek; Antiope piros sikkás testőrei az öklüket rázták a lykastosi zöldek felé. Leánykapitányuk, a pirosposztag, testes Myrleia, oda ugratott Tralla elé. Myrleia gyerekepű, de vad erejű óriásleány volt, csupa jókedv és őszinte közvetlenség. Annál inkább megbotránkozott most:

— De most már, hallod-e? elég legyen, Tralla! Hogy mondtad: tegyen róla? Szóval ő feleljen azért, a mit a fenséges anyja gyermekkorában elmulasztott? Gáz követelődés!

Myrleia a melléhez kapott s gombszagatva tépte fel holdaeskákkal pikkelyezett páncélzékét. Duzzadó balmellével szemben ott látszott a hiányzó jobb mellek a nem is kíméletes ölommal kezelt, hanem izzó kék érczel égett lapos hege. Erre csapott a tenyerével:

— Ide nézzetek: én csak amazon vagyok, ugy-e? Nem kétkedtek? Na hát nem is ajánlanám... de ép ezért csak annál szabadabban szólhatok s szólok is, mondván: ez lehet tisztelt ősi szokás, de nem ez a fő. Ide hallgassatok, nővérek. Feltéve, de meg nem engedve, hogy fenséges királynőnk azon az ephesusi véres szent éjjelen tényleg valami... hibát, mulasztást, vagy mit tudom én, mit követett volna el.

A molpadiásták türelmetlenül vágtak a szavába:

— A mi úrnőnk nem követett volna el ilyesmit! És mégse ő, a mi Molpadiánk, az Első Királynő!

— Ismétlem, folytatta Myrleia fojtottan — feltéve, de meg nem engedve... kérdezlek benneteket: azóta, vagyis kerek négy hold óta ez egész kalandos nyár folyamán nehéz viszonyok közt nem uralkodott-e Antiope a nagy első Myrinához méltó dicsőségességgel s nem vezetett-e bennünket diadalról diadalra szakadatlanul?

A zöld sikkások vállat vontak. Myrleia hévvel folytatta:

— Na hát... Csak gondolatok vissza: először is helyreállította a rendet az ég és fejvesztett Ephesusban, utcai csatában legyőzte a napfiakhoz pártolt, lázadó kovácsokat és timárokat s az ő Sardesi utczájukon véges-végig karóba húzatta s keresztre feszítette az összes szurtos főtő férfibarmokat. Aztán újból isteni díszbe öltöztette a szégyenletesen kifosztott és meztelenített ephesusi Nagy Istenőt s ünnepélyesen visszaállította szentélyébe. Azzal elindultunk hazafelé. S a merre csak mentünk, a sardes-babyloni nagy országút, Lydiában, Nagy Phrygiában ép úgy, mint Pisiáiban, Galatiában csak úgy, mint Kappadokiában, a mi felséges Antiopekn mindenféle dicsőségességgel erősítette meg a mi főhatalmi amazon tekintélyünket. Folytonos csatákon mindenütt hódolatra készítette az asszonyországok lázadó gaz férfielemeit.

A molpadiásták összenéztek és sebeikre mutattak:

— Igen, mi verekedtünk!...
— De ő vezetett minket! — tromfolt rájuk Myrleia — s mily dicsően vezetett a Kilikiai Kapun át betörő egyiptomi napfiak ellen! Jut-e eszetekbe, mily emberiróan süjtött kettős ezüst fejszéje a Taurus-szorosban? Avagy tán ezt is tagadni meritek?

— Nem tagadjuk.
— Hát azt, hogy ugyanott a Taurusban a ti híres Molpadiástok életét is megmentette? Láttátok ugy-e?

— Láttuk, elismerjük...
— Ej, a Maha Mai haragjára, akkor hát mi kifogástok van ellene?!

— Semmi, daczoskodtak a lykastosiak. A földre meredtek s konokul tették hozzá:

— Csak az, hogy nem olyan, mint mi...
Tralla, ki ismét a lova nyakára lapult s a tán tíz lépésre álló s a koronáját nézegető Antiope figyelte, hirtelen megfordult.

— Még se érted, Myrleia? Nézz ránk s magadra: mi a mi légettett torzkeblünkkel sohse lehetnénk mások, mint amazonok, ugy-e?...

— Esztelenek, — háborodott az Antiope leánykapitánya — de hisz a mi Antiopeknak esze ágában sincs, hogy más akarjon lenni, mint amazon!

— Ki tudja?! — gyanakodott pár suttagó ellenséges hang.

— Gázság e vad!
— Csitt, Myrleia, — vágott közbe Tralla —

és ti zöldek, ti se heveskedjétek. Nézd, Myrleia, mi tudjuk, hogy a felséges Antiopekn valóban esze ágában sincs, hogy más akarjon lenni, mint amazon, de a testi lehetőség arra, hogy más is lehessen, azért mégis megvan. Ő ugyanis testileg miben sem különbözik az általunk annyira gyűlölt és megvetett többi nőktől, vagyis nála, Antiopeknál, semmiféle a miénkhez hasonló tiltó bélyeg nem állja útját annak, hogy egy szép napon ő, a Hold Leánya, Nap eselédjének, férfirabja közönséges nébernek ne álljon be.

— De Tralla, eszedet vesztet? — ugyan minek tenné?

— Azt nem kérdelem, Myrleia, nem is kutatom. Azt csak az istenek tudják. És nem is annyira a mi isteneink, mint inkább azok a más, idegen, ellenséges istenek, a kik tudtunkon kívül örökké ránk leskelődnek s a mi isteneinket kijátszva bensőnkbe lopódnak, hogy ott észrevétlenül megfordítsák indulatainkat... Már most mit akarunk mi? Igen kéveset. Csak épp annyit, a mennyire amazon biztonságérzetünknek feltétlenül joga és szüksége van.

— Mit?
— Azt, hogy a mi Első Királynőnk ne legyen, ne lehessen ily fondorlatoknak, ily kísérteseknek kitéve. Vagyis legyen olyan, mint mi.

— Vagyis, — törtek ki durván a zódisikkások, — legyen az ő jobb melle is légtetve! Követeljük ezt, igenis követeljük! S ha neki nem tetszik —

— Akkor?
— Akkor engedje át a trónt a nálánál hivottabbnak...

— Persze, lázadt Myrleia, — a ti Molpadiástoknak, ugy-e? Annak a Molpadiának, a ki szűzségi fogadalmat tett s nem akar anyja lenni? Hát ez nem hiba? Ősi törvényünk szerint nem tiltó akadály ez annak, hogy valaki királynő lehessen?

— Hiba, — bölintottak a lykastosiak — de még se akkora, mint ha valaki nem amazon...
— Úgy?! No csak hogy kiböktétek: hisz ez közönséges gaz összeesküvés, melyért felelni fogtok. Ha nagybeteg is, szerencsére él még a mi Antiopekn s a ti Molpadiástok édesanyja, a trónról lemondott Marpesia...

— Helyes, mi is hozzája akarunk fordulni! Kihívó pillantások:
— Rendben, — majd igazságot tesz ő. Meglássátok...

— Ti látjátok meg!
A hátsó sorok felől jövet, maga Molpadiá ügött el a sugdosódók mellett. Vajon hallotta-e a szavukat? Amnyi bizonyos, biztatóan hunyorított pártos híveire s ők a lekaptott zöld sikkával némán, de annál lelkesebben üdvözölték. A hercegnő lépésbe esve s a lombozat erekllytárgyait nézegetve lassan odább ment a szent mandolafa távolabbi, törzsen túli «királyi gallya» felé. Melanippe ép akkor vette ki a koronát az Antiope kezéből s figyelmesen vizsgálta arany félholdjait. A királynő, ki lova marjára tenyerelve ágaskodott a lomb felé s nyilván helyet keresett az ágon a maga koronája számára, sürgősen szót oda barátjához:

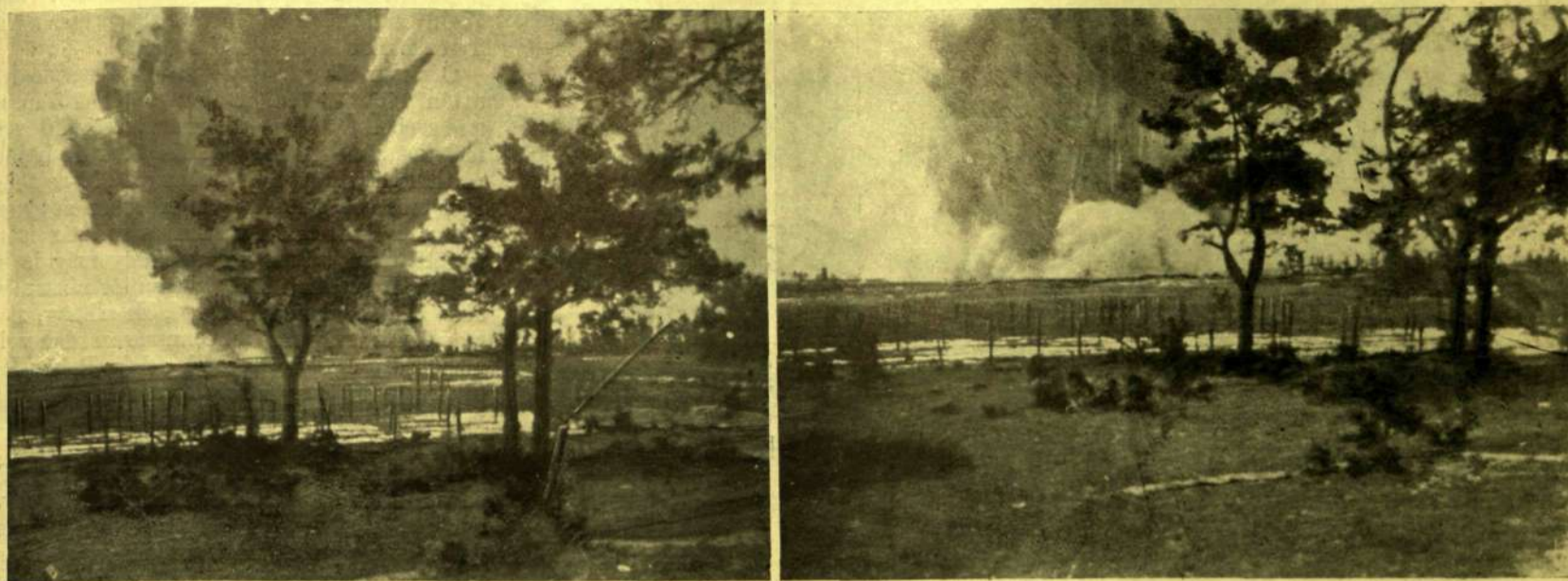
— Ide ni... Látom már. Add csak azt a koronát.

— Várj, mindjárt...
— Mit csinálsz vele?
— Most látom csak, három félholdja egészen el van görbülve, — azt igazítom.

Az ágaskodó Antiope szinte ijedten zörrent vissza a tigrisbőrt szorító hevederre. Kikapta a diadémot a hercegnő kezéből s halkán, sebesen szolt:

— A Maha Mai szerelmére, ne nyúlj hozzá! Csak hagyj oly görbén azokat a félholdakat.

Melanippe elámult:
— De hát miért, Antiope?
— Mondom, ki ne egyenesítsd őket. És ne kérdezz...

2000 KILOGRAMM EKRAZIT FELROBBANTÁSA EGY AKNÁBAN AZ OROSZ HARCZTÉREN.

A hercegnő csak bámult rá. Melléje léptetett s a lováról áthajolva tréfásan simult hozzá:

— Úgy? Ne kérdezzetek? No, nem is kell. Beszélj ez magától... Szóval, ez a te ephesusi viadalodnak az emléke.

— Honnan gondolod?
— Most is látok a porgomolyon át, a mint védekezel... E félholdak akkor görbültek félre, mikor te lekaptad a fejedet s a Theseus nyakába döfted a koronádat. Felelj, igaz-e? Nos?

Semmi válasz. Antiope némán ült ott a lován s elmerülten nézett le a paripa marjára, baljával a koronát támasztotta oda a fonott sörengyes nyakhoz, jobbajának újjával pedig azokat a félgörbült aranyholdaeskákat czirógatta. Szeliden, lassan, valami különös gyöngédséggel simogatta őket... a kicsi és formás, de a fejverforogatótól kemény kéz, melyet drágakőpánczéllal védtek a sűrűn csillogó tyrusi és babyloni gyűrűk, szemmeláthatóan remegett.

Melanippe fejcsóválva követte e kéz mozgását pillantásával:

— Hisz az egyik félhold most is foltos a vértől!
Suttagó, szenvedélyes hang:
— Tudom, tudom...

A hercegnő látta, de már nem akadályozhatta meg: Antiope hirtelen ajkaihoz emelte a diadémot. Mögöttük, a szent fa lombjában a túlsó fele alól az amazonok szorgosan figyelték királynőjük minden mozdulatát s Myrleia ájtatosan sügta bajtársnőinek: «mily szép ez, látjátok? most ajánlja fel koronáját az istenségnek». Melanippe elképedt:

— De Antiope!
— Szót se, ne beszélj...
A hercegnő küzködve fojtotta el indulatát:

— Ne beszéljék? felséges esztelen te, azt akarod, inkább az amazonjaid beszéljenek a dolgról? A Mindenek Anyjának fájdalmára kérlek, vigyázz, túrtörtésed, mert elárlod magadat.

Szédülök, négy holddal ezelőtt beszélünk az esetről először és utoljára, emlékszel? ott a csatatéren... na hát én azt hittem, azóta rég vége ennek a pillanatnyi eltévelyedésnek s ime, mit látok: négy hold múltán te a koronád holdjainak a görbülésében még ma is felte

örzöd annak a viadalnak... és nem diadalnak, hanem kudareznak, szégyennek, gyalázatnak az emléket, hogy azzal az ellenséges fő napfi Theseusszal nem karddal, hanem más közönséges néberhez méltó fegyverrel végeztél... Hát nem ég ki a szemed?

— Te... te! — háborodott a királynő — hogy mersz velem így beszélni?

— A szeretet s barátság jogán, Antiope s annak a jussán, a mit az Omphale palotájának a terraszán te mondtál nekem azon az ephesusi szent éjjelen...

Antiope meghökken:
— Mi az, mit mondtam ott neked?
(Folytatása következik.)

TARNOPOL AZ OROSZOK VISSZAVONULÁSA UTÁN. — Repülőgépről készített felvétel.

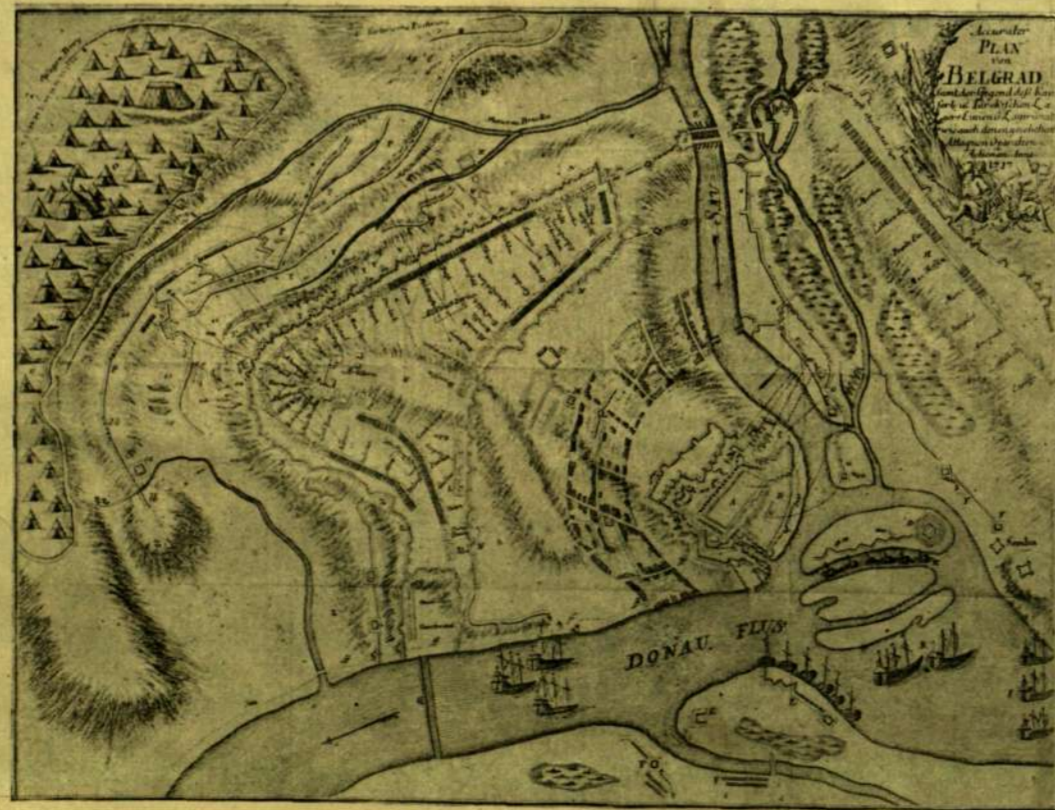
SAVOYAI JENŐ HERCEG. — A Szépművészeti Múzeum metszetgyűjteményéből.

NÁNDORFEHÉRVÁR VISSZAFoglalása 1717. AUGUSZTUS 18-ÁN.

Buda, Mohács, Nándornál elfolyó, Tán honom könnye vagy, te nagy folyó? Ez Magyarország három nagy történelmi helyének költői összefűzése. Buda a megállást jelenti Kelet és Nyugat között és azok ellen, Mohács Kelet diadalát, Nándor a magyar hatalomnak és vele Nyugot szellemének előnyomulását Kelet felé.

Nem esoda, ha e keleti kapu felé fordult a magyar nemzet teljes lelkes érdeklődése. Mondaköltészetünk esudás virágai keltek ki Havasalföld és Galambóc véraztatta földéből. Első nagyobb magyar versünk Szabács viadalát énekl meg, magyar történelmi prózánk egyik zsongója az Landorfehérvár elveszésének okát tárgyalja. Mikor aztán nemzetünk, enhibájából is, képtelen volt megvédeni kelet kapuját, beomlott magától a nyugoti is. A török medve és a német farkas közt vergődött a magyarság, melynek csak Erdély természetes vára szolgált biztosabb menedékül. A török hatalom hanyatlásával még folyt a harez a német uralom ellen, aztán a Szatmári megegyezés után béke következett be; a nemzet révpartra jutott. Már nem a magyarság, hanem a császár, ki koronás magyar király is volt, folytatta a harezot Kelet ellen. Nem kevesebbről volt szó, mint az egész Balkán-félsziget meghódításáról és császári befolyás alá jutásáról. VI. Károly császár messzeterjedő hatalma megadta e nagy tervhez az alapot, végrehajtásának eszköze pedig minden korok egyik legnagyobb hadvezére és államférfia: Eugén savoyai herceg a nemes lovaga. Ő tűzte ki az 1716-ban, a török békebontása által újra megindult háborúnak végső célpontjait: Durazzót nyugaton és Szalonikot délen. A pétervárad esata és Temesvár elfoglalása 1716-ban teljesnek mutatták a császári fegyverek túlsúlyát a magát hagyományos vitézséggel védő török előtt. A jövő évi hadjáratra még nagyobb előkészületek folytak. Mindenféle toboroztak, a német fejedelmek, különösen a bajor és a hessen-kasseli egész ezredeket küldtek és egész Európa fejedelmi sarjai eljöttek,

számszerint 30-an, még egy portugalliai is volt köztük, eljöttek a nagy mester alatt háborút tanulni. Bécsben kovácsolták a fegyvert és öntötték az ágyút. Nagy hajóhadat is építettek, angol és hamburgi hajóépítők Bécs városa ácsának segítségével; 64 ágyús hajó is volt köztük. Kellett is, mert a Duna és Száva átkelői a török flottillák uralták. Azt pedig szét kellett verni, mert a hadjárat első, mindenkinek képzeletéhez szóló célja Belgrád megvívása volt. Májusban gyülekezett a sereg, egyrészt Versecz és Panosova körül gr. Mercy alatt, másrészt Futakon. Oda május 21-én érkezett meg Eugén, a császár „General Lieutenant”-ja. A hadsereg igazi vezére, Generalissimusa, az a gyémántos

AZ 1717 AUGUSZTUS 17-IKI BELGRÁDI CSATA TÉRKÉPE.

feszület, melyet a császár búcsúzáskor átadott helyettesének. Epen elutazása előtt, május 18-án született a várva-várt trónörökös, Mária Terézia. Ezt is jó előjelnek vették. Összesen 37 gyalog, 24 gránátos zászlóaljból, aztán 176 vasas és dragonyos és 25 huszárszakszaból állott az ostromra készülő sereg, melyhez azonban még számos rác és hajdu is csatlakozott, úgy hogy száma 80,000-re tehető. Igen erős volt a tüzérség is, melyben négy százfontos és kilencz hatvanfontos mozsár is működött. Igen erősen volt a magyarság is képviselve. Nemesak a báró Splényi főstrámszester alatt álló Ebergényi, Splényi, Esterházy, Babocsay és Nádasdy alatt álló huszárezredek voltak magyarok, hanem ott voltak a főbő Pálffy János tábornagyon, Eugén helyettesén és a balszárny vezéréen kívül Ebergényi és Nádasdy lovassági tábornokok is.

A Dunán való átkelés, alig zavartatva, Pancsován alól ment végbe. Nyomban hidat is vertek ott, hidat vertek a Száván is, hogy sem kelet, sem nyugot felől ne lehessen hajón a várral érintkezni és biztosítva legyen az ostromló sereg összeköttetése Magyarországgal. Gyorsan megtörtént a váron uralkodó Vracsar dombhat megszállása és kezdetét vette a várnak körül-szanczolása. Ezt kiegészítette Zimonynak és a hadi szigetnek megszállása és tüzérséggel való megrakása is. A lövetés főképp onnét indult, mert a török, bízva a Duna és Száva árkjában, arra felé legkevésbé erősítette meg a bástyákat. Mindezt és a vár egész állapotát egy olasz mérnöktől tudták, ki titkon a várban járt, de ki aztán, mint hitték, viszont az ostromló sereg állásait is elárulta Musztafa basának a vár parancsnokának.

A védősereg körülbelül 30,000 vitézből állott és erős tüzérséggel volt ellátva, mely folyton zaklatta az ostromlókat. A dunai hajókat is egyre támadta, hogy a hidakat leronthassa; de sikertelenül. Az ostromlók pedig árokkal védett magas és erős sánczok mögött várták a kirohanókat; oly erősekben, hogy több mint hetven évvel később még Laudon is hasznát vehette az „Eugenianus lineáknak.”

Ez a belső elsánczolás azonban csak fele, könnyebb fele volt a munkának. Előre volt látható, hogy a nagyvezér derékhadával odasiet a „háború házának” (Dar al dzsihá, ez volt Belgrád török neve) felmentésére. Kellett tehát sáncz kifelé is, hogy a sereg a felmentő sereg támadását visszaverhesse. Ez a feladat annyira uralkodó volt, hogy Eugén nem is igen ostromolta a várat. Együtt kellett lehetőleg épen tartani erejét a döntő pillanatig.

E feladat megoldását megkönnyítette egy volt kurucz, Vékony János, ki a törököknél szolgált. A nagyvezér a belgrádi basához küldte őt levelekkel, bízva nagy ügyességébe s a nyelvekben való jártasságába. Vékony azonban elfogatta magát, elment Pálffyhoz, kit előbből

NÁNDORFEHÉRVÁR A XVIII. SZÁZAD ELEJÉN. — 1718. évi metszet után.

ismert és átadta neki a hozott leveleket. Így teljes értesülést nyertek a török szándéka felől és azt fel is használták. Vékony visszament a nagyvezérhez, Eugén pedig készen várhatta az ellenséget. Július 31-én tűnt fel mindenfélől a török tábor, körbe fogva sátraival és árkaival az egész ostromló hadat. A vár tüzelése egyre fokozódott, a helyzet tűrhetetlen lett. Eugén a reá bízott hercegeket átküldte a Dunán, a zimonyi csapatokat pedig magához vonta. Hátrálásra nem gondolt. Ezért később túlmerésnek ítélték eljárását. Úgy nyilatkozott még II. József császár is. De oly vezér mint ő, oly tisztekel és csapatokkal, minők követték, tehet olyast is, mit a szigorú, módszeres haditudomány elítél.

Augusztus 15-én este kiadta a parancsot, hogy másnap kora hajnalban támadásra induljanak az e célra rendelt csapatok, körülbelül 50,000 ember. Egy külön hadtest tartja szemmel a várat, hogy a kirohanást visszaverje. A csapatok semmi feltétel alatt meg ne bontsák a rendet; a gyalogság lehetőleg együtt maradjon a lovassággal. A magyarokkal ne törődjék senki; azoknak más a harezí módja. Először a Száva felé ütköztek belé Pálffy csapatai a mit sem sejtő törökökbe. A nagy ködben egyik fél sem tudott elizagadni. Minden regement külön harezolt és vértett, mert a tatár és a spahik, kik Topesider táján táboroztak, igen jól tartották magukat. Pálffy fia is elesett. Mire 8 órakor kisütött a nap, Pálffy rendezte hadait és kivirta a győzelmet. A legyőzöttek a főtábor felé menekültek, keletnek. Ott is ködben indult meg a csata, az egyes osztagok eltévtek, a bal- és jobbszárny túlságosan eltávoztak egymástól. Fennforgott a veszély, hogy a Duna mentén átkarolják őket és a még nagyobb, hogy a török beront a tátongó hézagon. Ez meg is történt, de akkor Eugén már áttekinthette a csatateret, erősítést hozhatott s személyes jelenlétével, meg is sebesült, buzdíthatta csapatjait. Reggel tízre, hosszú, kemény, véres küzdelem után, mert a török is teljes elszántsággal harezolt, a bajor ezredek elfoglalták a Mirjevo patakon túl a Bajdina magaslaton álló legnagyobb török úteget és ezzel el is döntötték a csatát.

Hunyadi János nándorfehérvári diadala óta

ilyen győzelmet nem vettek a törökök. Eugén herceget magasztalta mindenki: méltán. Ekkor lett hőse a német nemzetnek. Ennyi komoly meggondoltság és merészség ritkán párosult egy velőben. De mellette nem volna szabad megfelekedni a magyar hősről sem. Eugén herceg hadjáratainak hivatalos katonai története, melyet a cs. és kir. hadilevéltár adott ki, megemlékezik Nándorfehérvár minden ostromáról (XVII. kötet 74 lapok; jegyzet), csak épen az 1456-iki ról nem tud semmit.

Két nappal a csata után, augusztus 18-án, megadta magát a vár is. Így Kelet kapuja a császár kezében volt: De nem a magyarokéban. Minden, mit Eugén ura részére a Száván s Dunántúl és Oláhországban nyert, alig 20 év múlva ismét csufoson elveszett. — „Ez gyümölese nemzetünk megaláztatásának.” Laudon újra elfoglalta, elveszett ismét. Újra elveszett 1914-ben is.

E kudarcok mit sem vonnak le Eugén hercegnek és vitézeinek dicsőségéből. Nem első, nem is utolsó eset, hogy elrontotta a toll, mit jól elvégzett a kard. De az eseményeknek

szinte törvényszerűen egymásra következtéséből oly tanulság folyik, melyet meg nem szivlelni lehetetlen.

A tanulság egyik fele az, hogy mihelyt Magyarország nem uralkodik Kelet kapuján, maga is Nyugot uralma alá jut. A másik fele még világosabb. Mi a színésznek Hektuba, mi Nándorfehérvár másnak, mint nekünk? Egy politikai, vagy stratégiai pont, melyet megszereznek és tartanak, úgy, a hogy: Nekünk pedig nemzeti nagyságunk kifejezője, az a hely, melynek birtokaért az utolsó is kész volt mindig utolsó csepp vérént kiontani.

Stratégiai igazság az, hogy egy folyam vonala csak úgy tartható, ha a túlsó partját is bírjuk. Ezen az igazságon alapult az a régi magyar politikai axioma, hogy Nándorfehérvár, Vég-Szendrő s Szabács a magyar birodalomhoz valók. Nem támadásra, hanem védelemre. A Duna és Száva egész folyása kell, hogy kezünkben legyen. Többet nem kívánhatunk, kevesebbel meg nem elégedhetünk, ha nem akarjuk, hogy ismét reánk szakadjon Kelet kapuja.

Marczali Henrik.

SAVOYAI JENŐ HADJÁRATÁNAK TÉRKÉPE.

TÖRÖK LOVASSÁG UTBAN A FRONTRA. — „Buda” felvétele.

STANISZLAUI EMLÉK.

Elbeszélés. — Irta Barta Lajos.

A hegy tövében, a zöld menedékesen mindenféle füves, vagy köveces hepe-hupák domborodtak. A kis házak sem látszottak másnak, mint piros, vagy fekete hepe-hupáknak. A kis házak fölött fekete és szürke sziklával állt a hatalmas hegy. Nagy madarak szállodáltak a hegy fölött, fehér hasuk volt és fekete szárnyuk. Lent virult a rózsaszín. Olyan szép volt az, hogy a ki onnan fölül nézte, azt is hitte, hogy az egész az övé... De voltak ott olyan emberek is, a kik barlangokban laktak. Maguk vették a barlangot, mintha pinczét készülték volna építeni. Testük volt a hordó és lelkük volt a bor, melyet eltekettek abban. Keshedt edényben, beteg ital... A merő dombfalon ajtó, ablak mutatta, hogy ember lakik mögötte a földben. Több sorban, egymás fölött függtek ezek a lakások a hegyoldalon. Gyepes föld, vadrózsabokrok, se fű se fa bozótok, bodzafa, ezetta zöldeltek közöttük nyáron. Volt ilyenformán a ki a földszinten, más, a ki az első, második, harmadik emeleten lakott. A gyepen szanaszét keskeny fehér gyalogutak pántlikáznak, azon jártak az emberek ki a nagyvilágba: a faluba, a mezőre, a szőlőbe, dologra.

— Bizony Isten! — mondta Mákos — nem bírom ki tovább, inkább emek vissza a katonasághó, bezupálok.

— Zupász ám a Schwarznál kocsmai kontóval! — Micsoda? Azt hiszi maga, nem vesznek engem vissza a katonasághó? Negyvennyó órást se vetők neki, zupás káplár lesz belülem.

Hajnalban beszélgettek így, mikor kaszával a vállukon, mentek a réten Mákos és Hanga Muszka. Harmattól volt nedves a rét és madárka szólt a levegőben, kis rózsaszín felhőske uszott keleten, szép volt az ég, Mákos mégis ilyen beszédűtől égett a bensejében. Muszka már egészen kihűlt ember volt, őt már nem égette semmi. Legföljebb, ha a pálinka! De nincs is talán olyan erős pálinka, hogy neki ilyen élvezetet tudna adni. Azt mondta a pipa kurta szára mögül:

— Hát ojan rosszul vagy te avval a Vargáva?

Alacsony, erős ember Mákos. Barna az arca, fekete a kis bajusza, sűrű a fekete szemöldöke, sűrű a fekete haja, villogó, fekete bogárszeme van, azért is nem emlegetik a nevén, hanem csak úgy hívják: Mákos.

— Micsoda? — mondja — én avva? Mint Krisztus a Pilátussal.

— No, ne mondd!

— Akkó vótam én bolond, mikor azt a kis házamat megépítöttem.

— Rosszú jártá vele?

— Csak hogy szeret az embör a föld alu kibujni.

— Hogyne! Én is csak azért vagyok még ezen a világon, mert az a kis funtusom, kis házasckám megvan. Annélkü?! Kutjának való vóna ez az élet!

— Mer — montam én a Vargának — azér művelöm én a maga szőlejét a feleségömmel? Kaszálás, miegyéb, azér az enyém ijen gazdáná, hogy én mégis a likba lakjam? Gondom: a küvet azt én lehordom a hegybű, ami azontúl kell, azt aggya maga!... Csak hogy akkor ástam én magam alatt a kutat, mikor neki a kötelezvényt aláírtam. Mer ha neki azt, a mit aláírtam, leszógalom, megvan a ház, csak hogy mibűl élök, ha pedig másnak leszök a robotosa, akkor telik a bendő, de odavan a ház. Így van ez! Azt gondolja föl magának, hogy má nyócz éve huzom neki az igát, aztán hol vagyok? Se kívű, se belű, mint az okorági zsidó.

— Persze!

— Azér mondom: itt hagyom neki a viskót. A mit érte eddig dógoztam, szenvedtem, legyen az üvé, köccse el az árát patikára!

— Azt a nyócz esztendődt odaadod neki?

— Oda én! Inkább a házam, mint a bőröm.

Bement Mákos Pécse a huszárokhoz a Lakics-kaszárnyába:

— No, mi tetszik? — kérdik tőle az irodában.

— Be akarok zupálni.

Megint csizmát, piros nadrágot, kék bluzt, hetyke vörös sapkát, széles, a kövezeten csörgő kardot kapott. Két csillag volt a galléjára

varrva, attól tartotta olyan feszesen, büszkén a nyakát. Csizmáján a sarkantyú is igen szépen muzsikált, mintha mindig azt pengette volna: cén vagyok a zupás káplár a Mákos! Én vagyok a zupás káplár a Mákos.

Elmult az idő és Mákosból három csillagos huszár szakaszvezető lett. Nem volt vele semmi hiba. A hadnagy többször mondta neki:

— Meg vagyok magával elégedve Jóska!

A kapitány is mondta:

— Ha jól viseled magad, hamar őrmester leszel.

Egy napon megszólítja Mákost a Fő-utczában egy magyar ember:

— Nem vagy te a Mákos Jóska?

— De az vagyok.

— Nem is mertem vóna föltételözni.

— Mer fővittem rangba?

— Fővittem.

— Na lássa!

— Hát azt tudod-e, hogy én ki vagyok?

— Hogyne tunnám? Falumbéli! Maga a Bódi Janesi.

— Hát te mér nem szólítottál meg?

— Csak annyi vót magának neköm szóni, mint a mennyi lett vóna neköm magának.

— Hát tudod-e, ki lakik a te szép kis hajlékodba?

— Meg ne mongya neköm! Ott égjön!

— Nem magam vagyok ám itt! Az asszony is itt van. Ott várnak a Vadászskürtbe.

— Meddig időznek?

— Hát időzünk még valamedit.

— Megvárjanak! Odagyűvök a feleségömmel egy pohár söre.

Mákos fölvette az eksztra ruhát, a feleségén a Maresán miéder volt és kalap.

— Pinczér! Sört! — parancsolt Mákos. Mikor megitták, megint azt mondta: Pinczér sört! — kivett a piros bugyellárisából egy száz koronást és abból fizetett.

— Elég lesz a sörbű! — mondta Bódiné.

— Van itt pénz! — vágott vissza Mákos.

A fejében mégis érzett egy idegen embert ülni. Az mint a kisbíró, a ki előbb dobol, utána pedig beleordít a faluba, bele-belekiáltott az eszébe:

— Hohó Mákos! Mit csinálz Mákos! Hát nem a zabos zsidóhól küldött a kapitány, Mákos?

— Hallgass! — kiáltott rá magában a kisbíróra. — Úgy se hallgatok én most rád! — Hangosan pedig azt mondta:

— Pinczér! Egy liter vöröset! De valami jót!

— Minek az a bor! — mondta Bódiné.

Menni kell már haza! Este lesz!

— Ne törődjék maga semmivel! Ez maguknak semmit se kóstál. Hanem otthon elmondhattják, ki az a Mákos Józsi!

A kisbíró már régóta bele-belekiáltott az eszébe:

— Hohó Mákos! Kinek a száz koronáját költöd Mákos?

De akkor már rózsaszínű köd úszott a fejében és azt érezte, hogy valahonnan, Isten tudja honnan, de mint a gomba a föld alól, mint az eső a kék égből, mint a virág a kopár gyökérből, előjön, ott terem, meglesz mikorra kell, az a száz korona...

— Czigányt! — kiáltotta. Elő is jött a cigány. — Huzd rá!

— Hohó! Hohó! — kiáltotta kisbíró. — Mi lesz a kapitány száz koronájával Mákos?

Mákosnak égett, szikrát hányt a szeme:

— Vessz meg, világ! — felelte a kisbírónak és nekiugrott a táncznak. Sarkantyúja dallamosan pengett, széles kardja muzsikálva kocogott, zörgött a padlón, a karjával nagyokat lendített, a tenyerét összeverte tapsra. Bódi is nekiugrott. Ketten jártak.

— Nem csukatlak be — mondja másnap a kapitány — a száz koronát kifizetem helyetted, hanem a katonaságtól el vagy csapva.

— Szervusz! — mondja otthon Mákosnak a sovány Hanga Muszka — mikor először meglátja — Hát meggyűttél?

— Meggyűttem! — mondja, mintha csak egy kicsit sétálni lett volna el.

Akkoriban akadtak ott a hegy aljában üres prészházak is. Odalenn a faluban lakott a prészház gazdája, de kiveszett a szőlő, vagy elkelt dobszó mellett. Akie volt, annak kiszáradt a dologhoz való kedve, mert már régen összerokadt a kamatok alatt. Voltak ott a hepe-hupák közt kis halmos emelkedések, rajtuk sűrű bozót,

giz-gaz, vad fa, zöldelnek és virágoznak a tavaszban. De ha valaki félrehajítja a fűvet és lombot, ott van az összeomlott, elpusztult ház vályogmaradékai. Egy vagyonnak, egy családnak, egyszer régen volt erőnek a fejéje...

Beköltözött Mákos egy prészházba. Még egészen ép ház volt. Nagyon csendes volt Mákos, nagyon illedelmes. Olyan finom volt, mintha azért lett volna bent a városban, hogy ott az illemiskolát kijárja.

Nem volt neki semmi dolog sok vagy nehéz. Csak a tekintete változott meg. Mintha a szemé bogara közelebb lett volna az alsó szembéjéhez, mint a felsőhöz, attól mintha valahonnan alulról nézett volna föl mindenre, a mi forgandó és mulandó van ezen a világon... Azt mondta ez a tekintet:

— Tudom ám én, hogy mi történt én velem! De mi haszna, nem lehet azt úgy elmondani, hogy más is megértse... De leszök én még fölül is! Akkor az én nevemön lesz a telekbe ez a prészház!

Úgy mondta ezt, mintha annak a százezer embernek a nevében mondta volna, a kik ott köröskörül a rónákon és halmonkon élnek. De nem is egy ember volt, a ki ezt mondta, hanem egy nagy magyar erő kiáltott fel ott, melyet le nem tör se családás, se idő, sem zsarnokság, sem balsors, mert újra és újra tudnak kezdeni mindig és mindent...

— Megszakadtz te embör! — mondta neki Maresa, mikor föl-fölvitte neki az ebédet a kőbányába.

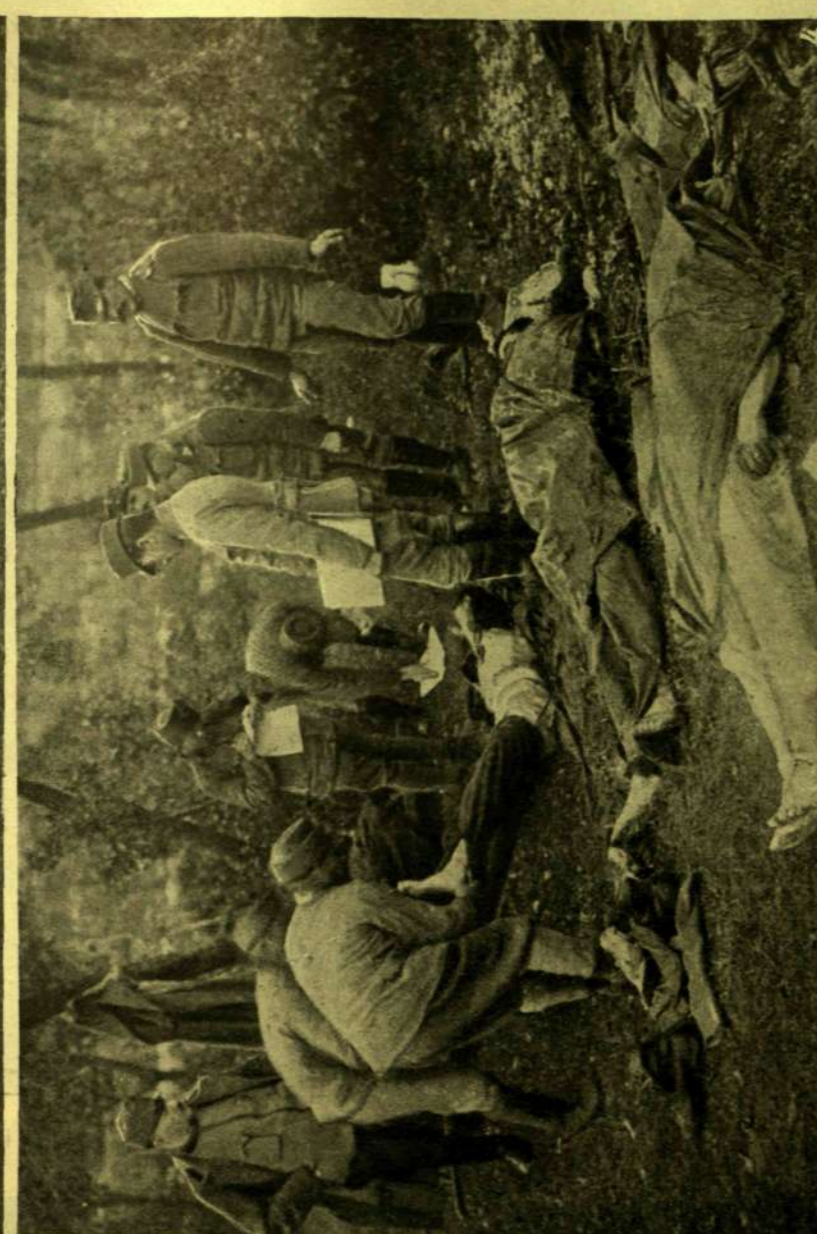
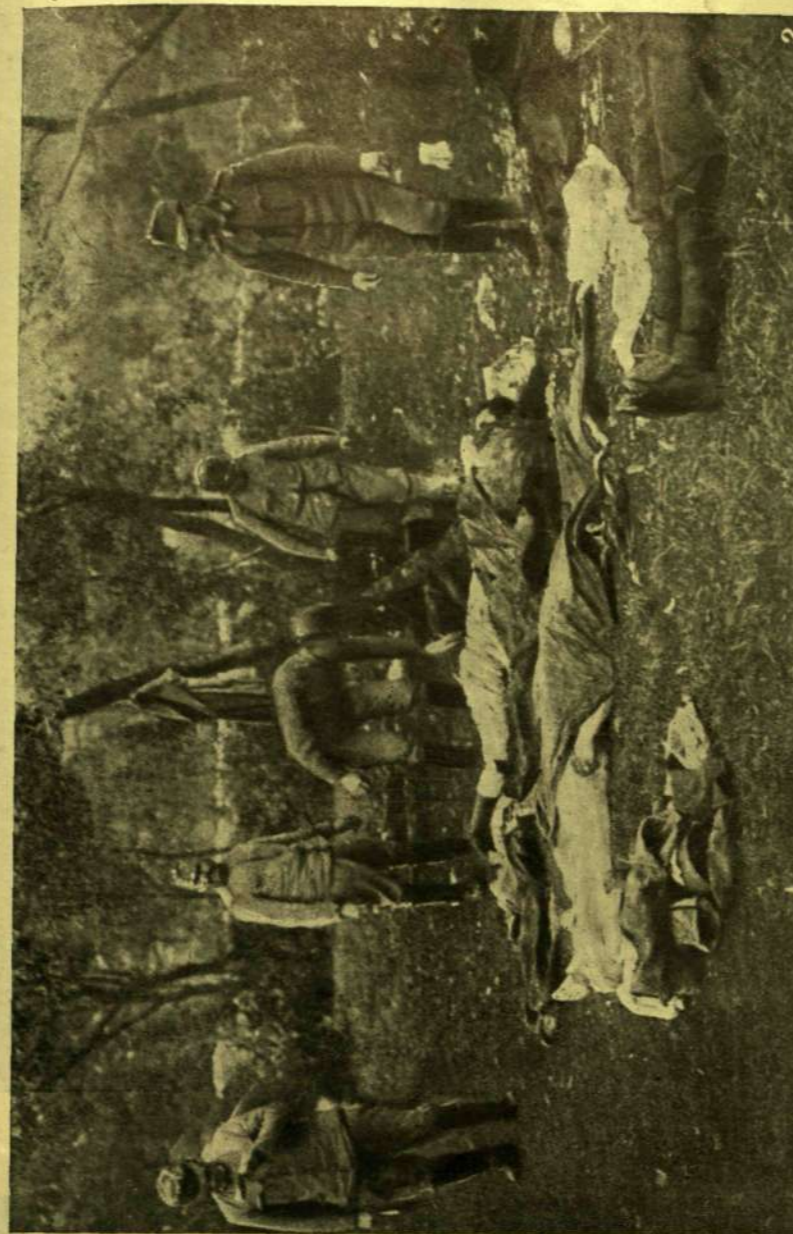
— Többet ér ez! — felelte — mint az a parasztság. Főteszöm az egész életömet arra, hogy neköm még vagyonom lesz itt!

Egyre fúrta a hegyet, egyre robbantotta. Ott volt már hajnalban és ott volt még este. Mégse került soha a nevére az a prészház!... Egyszer csak elébem kerül, egészen más telek-könyvben olvasom a nevé: azok közt, a kik meghaltak Staniszlau alatt 1917 július 6-án és 7-én. Mert az az erő, melyet senki le nem tör, a csatatereken, mint a semmit sem érő gaznak a pelyhe, elsöpröddik...

Egyszer majd sok-sok év multán, ha elapad szívemben a verző seb, mely egészen más emlékek miatt azokhoz a hepe-hupákhoz, kalyibákhoz, bozótokhoz, romfalakhoz, egész élettemre odakötöz, elmegyek még egyszer oda a hegy tövébe... Megnézem akkor azt is, mi lett avval a prészházzal? Áll-e még, vagy már csak a vad bodza, a kék száju csalán, a mérges bírók és a vidám galagonya virágoznak fölötté?... Végig nézek még egyszer a barlangokon, a kalyibákon, a hepe-hupákon, a szelvetette bokrokon és fákon, a hol már régen is olyan sokszor éreztem: a férgek, a népek, az élet és a bánat örökké valóak... Tavasszal megyek majd oda, a mikor minden zöldel és virágozik... Hová írjam majd föl nevedet, te, a csataterén eveszett lelkeske? Egy porszeme voltál te is a magyar örökkévalóságnak! Nem szólok majd senkinek semmit, csak fölírom egy meggyfa sötét levelére, vagy a vadrózsa halvány szirmára: Staniszlau emléke...

LUX SANITÉZ-KUTYA MUNKÁBAN.
Fodor Jenő fölvétele.

1. Életrékeltési kísérletek. — 2. Az elesettek agroszkálása. — 3. Az elesettek értéktárgyainak jegyzékbe vétele. — 4. Előlétesztetek az elhantolásra.

AZ ORVOSOK A FRONTON. — Jaly Gyula fényképe.

A MANAJOVI TEMPLOM MARADVÁNYA KELET-GALICZIÁBAN.

UTCAI KÉP A FELSZABADÍTOTT TARNOPOLBÓL.

A SZATMÁRI 12. HONVÉD GYALOGEZRED PARÁNÓJE AZ ISONZÓI CSATÁK UTÁN. — Jelfy Gyula felvételei.

KERENSZKI A FRONTON. — A párisi „L'Illustration” után.

A MARQUISNŐ SZERELMES LEVELEI.

Irta BRAUN LILY.

(Folytatás.)

Gaillard Lucien Delphinehez.

Páris, 1787 szeptember 26.

Köszönöm, tisztelt Marquisné, a levelét és őszintén örülök, hogy kissé segítségére lehetek, mikor ébren tartom érdeklődését a politikai események iránt.

A herceget visszatért. A vidéki gyűlések, melyek most mindenütt folynak, jelentése szerint egyforma szellemmel vannak tele. «Panaszkodtam egyszer — úgy mond — Rousseau, Voltaire, Diderot halála miatt. Most tudom, hogy nem kell a halottakat siratnunk, a kiknek a szelleme halhatatlan!»

A király azt hitte, mellőzheti a parlamenteket, úgy bánt velük, mint neveletlen gyermekekkel; időközben megtanulta, hogy férfiak vannak előtte és a már regisztrált adórendeletek visszavonása bevallása volt zavarának és gyöngeségének, a melyen nem segít a monarchisták még oly hangzatos beszéde sem. Orániai Vilmos bevonulása Hágába porosz csapatok segítségével, a melyen a beszületést szerető Franciaország ma vad dühbe jön, lerontotta a tisztelet végső maradványát a hadúr és tanácsosai iránt. A hadi kikötőbe, hajókba és hadsereg-reformokba milliókat öltünk bele és annyi politikai hatalmunk sincs, hogy a szomszédok gúnykaczajától megvédjük magunkat. A porosz és angol diplomataknak, a kik itt összelátalkoznak, könnyű dolguk van.

Hogy a marquis úr részt akar venni a strassburgi vidéki gyűlésen, az nagyon bámulatos. Közölhetem talán a herceggel, hogy Ön akkor egyedül lesz?

Gróf Chevreuse Guy Delphinehez.

Versailles, 1787 november 22.

Legszébb Marquisné! Eddigéllel haboztam válaszommal, mert mi mondani valóm maradhatott volna? Panaszkodtam, hogy Ön nem akar jönni? Reményeket fejezek ki, melyek nem egyebek üres szavaknál? Felerősítése végett a párisi parlamenti tagok modorában leírom a «udlakodó» udvari életet, a «gyönyör» mámorát, a melyben élünk, az aranyesőt, a mely kiömlik ránk, emialatt a nép tönkre megy a nyomortól?

Ime, a valóság képe e helyett. Csak néhány leghívebbjéről kísérve bolyongott a királyné az őszitől sivar Trianonban. Az újszülött herceg halálába annál kevésbé tud beletörődni, mert valami vénasszony a környezetében rossz ömennek magyarázta. Mint mi is mindnyájan, gyászruhában volt, a kis dauphin, mint mindig a kezébe kapaszkodott, fekete ruháskája csak annál átlátszóbbá tette sápadtságát. Őzelünk a major volt.

— Vidám napot akarok szerezni magamnak — mondotta fájdalmas mosollyal s megtöltötte erszényét a kis házakban lakó védenozói számára.

Mikor már közel voltunk, a lakások, a kik előresiettek volt a királyné jövetelét jelenteni, ijedt arccal jöttek vissza. Az emberek a munkájuknál vannak, — mondották. A királyné az alsó ajkára harapott. «Várni fogunk, — mondotta, aztán leült a kőpadra. Néhány arcz kucskált ki olykor a kis ablakokon és újra eltűnt, végül a kis gyermekek vidám csapata futott oda a közeli rétről. A királyné magához hívta őket, a legkisebbet közülük ölébe vette, megéskolta és mindegyiknek egy pénzdarabot nyomott a kezébe. A gyermekek szülei a bokrok és kerítések mögül leskelődtek titokban.

— Egy év előtt még mind a porban heverték előttem, — mondotta a királyné keserűen.

Hallgatva mentünk vissza. Csak ő haladt előttünk büszkén és egyenesen, gögös, megveto vonással ajkain.

Azóta észrevehető hangulatváltozást vettünk észre nemcsak nála, hanem a királynál is, a ki mintha jobban keresné a titkos beszélgetéseket feleségével, mint azelőtt és sohasem mulasztja el, hogy a minisztertanácsba be ne hívja. Jóságának mértéke úgy látszik ki van merülve.

— Az újtók olyan Franciaországot akarnak, a mely angol, — mondta a minap elkeseredve és az utolsó hivatalos fogadások egyikén hangosan kijelentette: «Az az eszme, hogy állandó rendek-gyűléseit alkossunk, felforgatása a monarchiának. Ha megvalósul, akkor a király és a nép közt mint közbeeső hatalom nem marad más, csak a hadsereg».

Mindenki elámult; ez volt az első eset, hogy a király az erőhatalomra érzelt.

Néhány nap előtt királyi parlamenti ülés volt, a melyben a király hangulatváltozása nyílt kifejezésre jutott. Tudja, hogy eddigelé messze kitértem a politika útjából, akár a csúnya nőkéből. Csak azért voltam jelen ezen az ülésen, mert ma már, mióta a színházak mind unalmasabbak, a tánczosnők egyre öregebbek s még a szomnambulák is, a kik oly kellemesen borzongattak, kezdenek politikai jóslással foglalkozni, csak az ilyen színjátékok szakítják meg az élet sivárságát. A dolog megérte a fáradságot.

A nagy pecsétőr felfuvalkodva és pirosan mint a pulykakakas a király nevében mennydörgő filippikát tartott, minden mondat után pauzát tartva, hogy a hatást megfigyelje.

«A souverain hatalom a birodalomban egyedül a királyé, — néhány tanácsos észrevehetően vonogatta a vállát, «Isten maga tette helyére; csak Istennek felelős, — minden arcon gúnyos mosoly ült. «A törvényhozó hatalom egyedül a királynál van, — élénk «ohó»-kiáltás volt hallható.

Aztán felolvasták a kölcsön-ediktumot — csinos kis összegről van szó, négyszáz millióról — és az ékeszólás szilipjei megnyíltak.

Micsoda vizeséseket láttunk! Egy Duval d'Espremenil nevű úr különösen kitüntette magát; leimádkozta az enciklopédisták egész katekizmusát: «emberi jogok», — «népsouverainitás», — «közjó», — «közakarat» — még az álmomban is fülembe csengett mindez. A kölcsönről egyik sem akart tudni, olyasformán, mint a dresszírozott kutya, a kinek a kövér falat láttára összefut ugyan a szájában a nyál, de hunyorogtatva fordítja el tőle a fejét, mert azt mondják neki: «pfuj, ez a királytól való!»

Az ellenzés daczára elrendelték az ediktum regisztrálását. Bosszús morgás támadt; Chartres herceg felhasználta a pillanatot — nehezemre esik, hogy elhunyt előkelő atyjának címén, Orleansnak nevezsem — és törvénytelennek nyilvánította a király eljárását.

Az általános megdöbbenés rövid pauzája, a melyet azonban, sajnos, senki sem használt fel arra, hogy a nép új hősenek feljajánlja a koronát, ámbár Madame de Genlis már sügő nélkül tudja játszani Pompadour szerepét.

— Mivel én akarom, törvényes, — csendült fel élesen és tisztán a király hangja a teremben. És az udvar kíséretével együtt visszavonult.

A száműzött herceg ma a népszabadság martirja. Szép számmal ismerem a harmadik-rend olyan tagjait, a kik keservesen siratják, a kis lányokat a chantantokból, Vénusz-papnőket a Palais-Royalból.

Az ilyen bohózatok a Mikulásra emlékeztetnek, a kivel minket gyermekkorunkban játszottak s ha a nagy forradalom, melylyel a felnőtteket ijeszthetik, nem tud mást előhozni, mint hogy a vesszővel fenyeget, rothadt almával dobálódzik és cifra mézesbábokat osztogat —!

Ah, ha még egyszer visszatérhetnék Chantilly szép napjai! Hiszen még oly fiatalok vagyunk, legszébb Delphine!

Montjoie herceg Delphinehez.

Strassburg, 1787 december 12.

Kedvesem. A provinciális gyűlés tárgyalásai elhúzódnak a hónap végéig. Elég erősnek érzem magamat, hogy kiálljam, ámbár nem könnyű a helyzetem. A tagok többsége a földadó

elfogadására hajlik. Hogy Rohan a felszentelt püspök útján tiltakozását az enyémhez fűzte, az persze ügyünknek többet értett, mint használt. Flachslanden báró csodálkozva kérdezte tőlem, hogy miért kötöm magamat épen én oly makacsul az álláspontomhoz, hiszen nekem már nem kell félnem a megadóztatástól! Az idők jele: az emberek nem értik, hogy valaki önzetlenül cselekedhetik, elvek szerint.

Minden más kérdésben örvendetes az egyetértés. A tárgyalásokon az a kívánság uralkodik, hogy a kormány teljhatalmát minden módon korlátozzák s lehetetlenné tegyék az eddigi elnézésünk révén meggazdagodott adóbérlők túlkapásait.

Hogy a szakadatlan esőzések a vár nedveségében oly kellemetlenül érezhetőkké válnak, azt nagyon sajnálom. Szorítózzék lehetőleg egy helyiségre, melynek kandallója állandóan fűtve legyen, hogy a gyermekek ne essék kár.

Montbéliard Frigyes-Jenő herceg Delphinehez.

Montbéliard, 1787 december 15.

A vágyam legyőzi büszkeségemet és eszemet. Egyedül vagy. Kérlek, add át lovászmunka a válaszodat kérdésesemre: láthatlak-e?

Montbéliard Frigyes-Janó herceg Delphinehez.

Montbéliard, 1787 december 18.

«Nem tudnám elviselni» — mondd — «a szemem elborul, ha a várbeli kilépek a napfényre. Megszakadna a szívem, ha látnálak».

Ha nem tudnám olyan biztosan, hogy senki sinos nálad — Istenem, Delphine, nem gondolhatnék másra, mint vetélytársra!

A múlt kísértetei feltámadnak előttem. Jó hogy van a lelkevedze forró harcoknak egy mezeje, a melybe belerohanhatok.

Gaillard Lucien Delphinehez.

Tisztelt Marquisné Asszonyom. Nem felejttem el, a mit ígértem. Azért nem írtam, mert a herceget hónapok óta elvesztettem szemem

elől és attól kellett félnem, hogy tolazkodónak látszom, mikor ő róla nem tudok hírt küldeni.

Csak tegnap láttam őt a Palais Royal tömkelegében. Megrázta a kezemet. «A dolog komoly kezd lenni» — mondta egy pillantást vetve a gesztikuláló, összevissza kiabáló tömegre. «Kezdődik az abszolút monarchia élethálál harca» — feleltem én, ő meg bólintott. Aztán megint eltűnt a tolongásban.

Május 8-ika óta, mikor a király megfosztotta a parlamenteket hatalmuktól, fokozódik az izgalom. Parlamenti tanácsosok, arisztokraták és papok fraternizálnak az utcán kalmárokkal, munkásokkal és újságírókkal. Az elkápráztatott nép előtt pedig egyszerre szabadsághősökül tűnnek fel.

Páris özönvize már elárasztja a vidéket is és vetekszik a viharokkal, melyeket az ég küld. A trón hivatott őrei — a pap és a nemes ember — ellene emelik a védelmére rendelt fegyvereket és ezzel lerombolják a népből a gyermekálmom utolsó maradványát, a mely a király érinthetetlen felségéről szól.

Az abszolutizmus ódon szürke várában próbálja magát elsáncolni s olyan vak, hogy nem látja, hogy ez a vár már csak rom.

Guibert gróf Delphinehez.

Grenoble, 1788 június 20.

Drága Marquisné. Elszászi utamat a múlt évben meghusították a háborús zavarok; ebben az évben pedig kis híja, hogy nem a belső háború húsította meg. Olyan napokat éltem át, melyeket nem lehet egykönnyen elfeledni s a melyek súlyos lelkiismereti konfliktusba ragadták bennem a katonát a polgárral.

Párisban arról értesültünk, hogy az új ediktumok regisztrálása a Dauphinében még a bajonettek védelme alatt is a lakosság fegyveres ellenállására talált. A parancsnok, Tonnerre herceg segítséget kért. Engem küldtek Grenobleba a helyzet tanulmányozására. Alig hogy ideértem, rémült falusi emberek töltötték meg az utcákat.

Az egész hegyvidék zendülésben van — beszéltek — férfiak, mint a vademberek, borbécecsokban és booskorokban, kaszákkal és cséphadarókkal, vasvillákkal és fűtykósokkal felfegyverkezve nagy csoportokban özönlenek le a hegyekről. Alarmirozom a helyőrséget, de már késő volt; már csapatostul nyomultak be a városba a kalandos alakok, óriási emberek torzonborz nagy szakállakkal. Tonnerre herceg, a kit palotájában rohantak meg, súlyosan megsebesült, Joucourt tábornok, a kit segítségül hívtak, beteget jelentett s az első tiszt, a kinek csapata a támadókkal szemben állott, eldobta kardját, kitérte karjait és ezt kiáltotta: «Nem lövünk apáinkra és testvéreinkre!»

Kétségbeesett helyzet volt, melynek csak néhány véres összeütközés után tudtunk urává lenni. Úgy érezzük azonban magunkat, mintha ellenséges országban volnánk; a legkisebb kölyök is azzal mutatja ki hazafiságát, hogy kiölti nyelvét mindenkire, a ki egyenruhát visel.

Ismeri nézeteimet és meg fogja érteni, hogy örömmel engedelmeskedem a parancsnak, hogy most vegyek részt az elszászi hadgyakorlatokban, csak azért, hogy ne kelljen itt az abszolutizmus pribékjének szerepét játszanom.

A legközelebbi hónapban Strassburgban leszek és meg fogom magamnak engedni, hogy Frobergben látogatást tegyek Önnél.

Gróf Chevreuse Guy Delphinehez.

Versailles, 1788 augusztus 10.

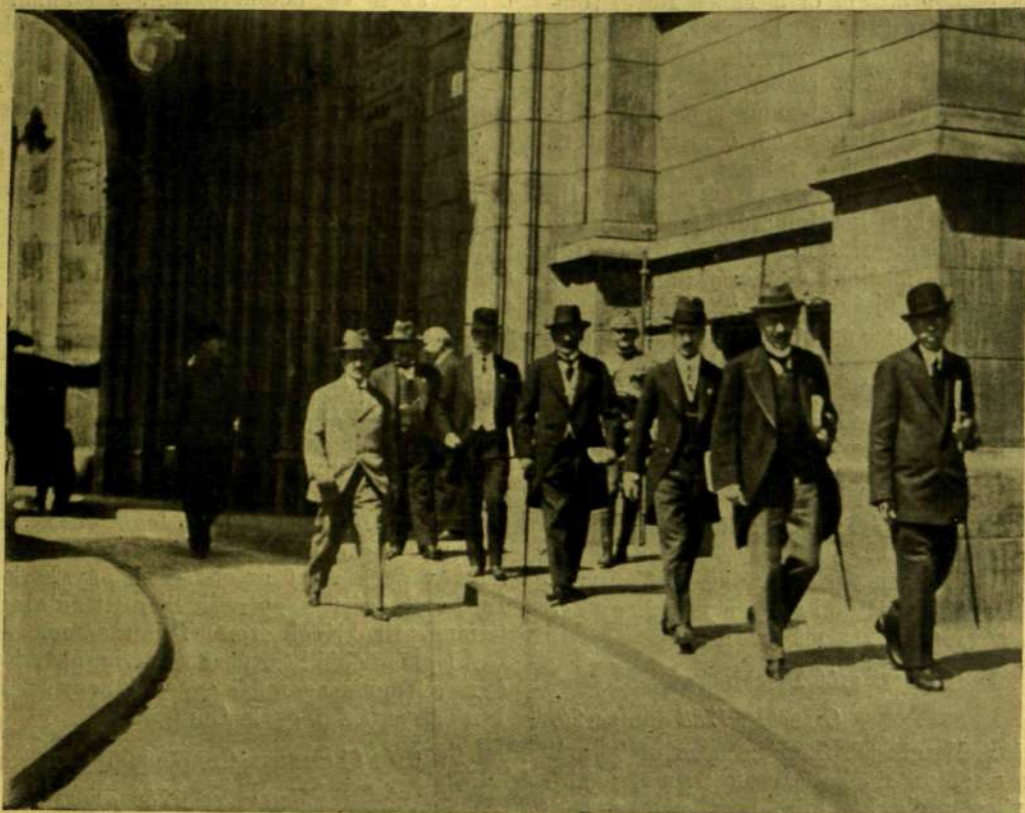
Legszébb Asszonyom. Guibert egy rajza jár kézzel-kézre Versaillesban: egy vár komor kapu íve alatt áll egy bájos nő gyöngéd elefántcsont alakja, keskeny, édes arczcskájából tulságos nagy, ijedt gyermekszemek tekintenek ki. «Delphine» a kép aláírása — egy égő szív közepén!

Delphine — micsoda varázs vesz rajtam megint erőt! Hogy irigylem a boldogot, a ki Önt láthatta, mennyire dicsérem a szerenéselenséget, a mely még szebbé tette!

Mióta a Dauphin eltávozott tőlünk — igazán,

1. Focsani vásártér. — 2. Slanic, melyet most foglaltak el csapataink. — 3. Tecuci főtere. — 4. Kórház Tecuciban.

TÖRÖK UJSÁGÍRÓK BUDAPESTEN AZ ORSZÁGHÁZBÓL TÁVOZÓBAN.

halk eltávozás volt, nem meghalás — a királyné nem mosolygott többet. Önnek a képe végre derült fényt varázsolt a boldogtalannak az arcára.

— Gyöngédnek csokolom gondolatban, az édes kis marquisnót, — mondotta.

— És még valaki, egészen más valaki mosolygott rá a képekre: a Guimard.

«Az utolsó táncra» hívta meg régi barátait. Palotája száz gyertyától sugárzott, asztala hajladozott az ezüstnemű alatt; pompás rózsák szövevénye csüngött a mennyezetről.

Eltáncolta még egyszer minden tánczát, a melyekkel diadalait aratta, csak lassan, szinte habozva, mint egykor, mintegy álomban. Ez alatt pedig rózsalevelek hulldogáltak.

— A rózsák elhervadnak, — mondta a tánczosnő bánatosan. — «Onőn áll, hogy megint kiviruljanak.» «Hogy is mehet el tőlünk!» «Mi az opera Ön nélkül?» Ezt kiáltották összevissza. Elhatározása azonban, hogy lemond a színpadról, visszavonhatatlan volt.

— Parókásinálók és lakájok lettek a talentumok bírái; én azonban csak a legjobb körök ítélletének köszöntem sikereimet, hát most a csészelelkel kritizáltam magamat? — mondta és mi nem mondottnak neki ellent.

Néhány nappal később elküldött nekem egy karrikaturát: tollakkal díszített paróka alatt egy nő, kifestett halál-arccal, rózsaszínű gazeruhácskájával a levegőbe vetve csontos lábát, — a «gráciázi csontváza» volt melléje írva, «a párisiak halálja» — ezt a másik oldalon Guimard írta rá.

Oththoniasabb a maga ódon kisértet-várában, mint Páris közepén, édes Delphinem.

Guibert gróf Delphinehez.

Páris, 1788 augusztus 23.

Drága Marquisnő. Még magam körül érzem a légkört, pedig már több mint két hete Párisban vagyok. Azt hiszem, sohase fog többé elillanni, mert — hiszen Ön ezt elég hamar és elég világosan értette meg velem — nem az az ellilán szerelmi játékokkal illatosított szalon-levegő, a mely már az ablakok kinyitására is eltávozik, hanem maguknak a Vogézeknek az éles levegője.

Ismerek nőket — csak nagyon keveset! — a kik megtalálták a házasságban álmaikat a boldogságról. Ezek körül ép oly teljes a nyugalom; nem tud felébredni mellettük semmiféle könnyelmű vágy. Hogy van az, hogy Önél ép úgy érzem magamat, mint azoknál, holott a szenvedés, a nélkülözés jegyezte meg Önnek a vonásait?

Az egész úton álmodoztam, úgy hogy nyomtalanul vonultak el előttem az utazás képei.

A konok nyár, a tavaszi áradások szomorúvá tették a tájékat ép úgy, mint az embereket. Sajátságos, mennyire kiderült minden paraszt arca, mikor a rendek gyűlését említik. A nép képviselőitől várja, mint azelőtt a jóisténtől, a megváltást minden baj alól.

Necker visszahívása után, a melyet, mint tudja, az egyedüli kivételnek tartottam, már régóta, magam is kezdek ebben hinni. Ő el van zárva, hogy a rendeket olyan hamar, a mint lehet, összehívja és a parlamentnek visszaadja minden hatáskörét. Pillanatnyilag ez úgy fog feltűnni, mint a király veresége, de az egyetlen lehetőség, hogy erős alkotmányos királyságot hozunk létre.

Páris jelenleg a röpiratok záporában áll. Linguet, a ki semmit sem visel el nehezebben, mint hogy elfeledjék, egész komolyan indítványozza, hogy a lelkek lecsillapítására — a szabadság szimbólumául! — bontsák le a Bastillet; egy «névtelen levele egy polgárnak» mértékellenül dicseki a harmadik rendet: «egyedül ő teremti a nemzet gazdagságát, csak belőle nőnek ki a művészet és tudomány vezetői szellemei; egy másik röpirat az erényes néptiszta erkölcséről beszél, a mely felvilágosítva hatalmáról, meg fogja törni a nemesség zsarnokságát, mint a hogy a királyságot megtörte.» Hasonló a tónus mindenféle; ha a kisember látja ezeket az örökös hajlongásokat, csakhamar Franciaország egyetlen hivatott uralkodójának kell, hogy képzelje magát.

Mikor Neckernek efféle mondtam, fel volt háborodva; ő túlozza a közvélemény iránti tiszteletet, a mely, mint ő maga biztosított róla, egyedüli zsínó mértéke cselekvésének.

Beszélnék egyébiránt újabb rendek-gyűléséről, a melynek a képviselők számáról, a rendek képviselőinek mértékéről, s más effélékről kell tanácskozni. Vajjon nem lehetne-e akkor szerencsém, Önt ismét Párisban láthatni?

(Folytatása következik.)

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Az aranyasztal Zongh. Mariay Ódon új novelláskönyve egy érdekes, igen figyelemreméltó írói tehetség rátalálása önmagára. Mariaynak már olvastuk novelláit újságokban, egy könyvben is, — ezek meggyőzően bizonyították tehetségét, de egyúttal azt is, hogy ez a tehetség még tévedezik, még keresi magát s kissé nehezen tud arra az útra rátalálni, a melyen megtalálhatja a teljes kivirágzását. Most megtalálta az utat s bizonyára sok olvasójában fog örvendetes meglepetést kelteni. Van új könyvében egy novella, a *Nyalka élete és halála* című, a mely szinte revelációképpen hat, olyan ereje és gazdagsága van benne a művészi érzetnek, olyan győzelmes és örvendező rátalálás

a szemlélet és fantázia képeinek összeszövési módjára, a mely méltó volna bármely igen kiváló íróhoz. Egy magyar ló élettörténetét mondja el születése pillanatától kezdve, csikókorán, a pusztai ménésben töltött serdülő korán át egész a harcotéren szenvedett haláláig. Az ilyen téma veszedelmes és fölötté kényes: az állati pszichológiát emberi kifejező formákkal ábrázolni, állati lélekbe emberi aggyal beleélni magát — ez nagyon finom érzéket, biztos intuíciót kíván s minden pillanatban veszedelmes elhajlás fenyegeti az írókat vagy a groteszk vagy a komikus felé. Mariay merészen vág neki a dolognak s bár, a mi szinte elkerülhetetlen, megcsúszkodik előadásában némi antropomorfizmusok, az ő lova néha egy-egy pillanatra szinte emberi lénynek tűnik fel s egy-két részlet inkább kigondolás, mint beleélés eredményeként hat, mégis egészben véve elhitető erővel, érdekesen mondja el a ló történetét, elrajzolóak inkább a körülte forgoló és ló-perspektívából szemlélt emberek érződnek itt-ott. S van valami, a mi a novellának lírai mélységet ad: egyrészt a magyar pusztai természetnek erősen átértett szemlélete, másrészt pedig a sorssal szemben való tragikus tehetetlenségnek, az életre rázúduló eseményekkel szemben való megkötöttségnek az a bánatos, rezignált hangulata, a mely a ló sorsában minden élő lénynek, az embernek is a sorsát példázza. Ez a novella magasan kiemelkedik a kötetből, melynek többi darabjaiban több az egyvetlenség és keresés, néhány közülük kevésbé jelentékeny is, de többé-kevésbé mind magán viseli írója tehetségének nyomait. Ennek a tehetségnek erős magyar íze van, az író teljesen a magyar levegőben él, a magyar élettel összefonódott közösségben, személt a speciálisan magyar társadalmi és pszichológiai problémákra fordítva. Írásainak innen van bizonyos gyökér-ize. A magyarságról való koncepciója, melynek egyes elemei felismerhetők novelláiból, nem egyezik teljesen a konvencionálisáéval, hagyományos felfogással, mint az ő generációjából való tehetséges fiatal magyarok legnagyobb része, ő is új szintézisben próbálja harmonizálni az ősi magyar karaktert a mai élet új követelményeivel. Írásában, a mely gyakran erősen kihangsúlyozza elbeszéléséből, szinte alaphangként érzik a magyar melanchóliát, a mely úgy szállong derűtől képein is, mint az ősi borulat a nyárvégi mező virágain.

Tabán. Ujhelyi Nándor regényt írt a Tabánról, Budának erről a sajátosság, régi időkben itt maradt, ódon hangulatu részéről, a kis hegyoldali házakról, patriarchális kis kocsmaokról, zöszögös utcákról és furcsa emberekről. Ez s általában a budai részek hangulata, egyrészt az évek óta túlténgő Biedermeyer-írat, másrészt Krúdy Gyula írásainak hatása alatt meglehetősen divatban van mostanában s már bizonyos kész sablonja is van, motívumok, melyeket új meg új kombinációkban lehet alkalmazni, alakok, melyeket csak új maszkkal kell ellátni. Az ilyen kis regiszterű témáknak megvan az a veszedelmük, hogy könnyen konvencióvá merevednek. Ujhelyi sem egészen ment ettől, regényének nem egy része emlékeztet a csinos gipsz-diszitményekre a házak falain, a melyek tetszetősek, de mégse tudják elfeledtetni, hogy gipszből, a divattól kényszerűen minták után formálták őket. S ezt mintha maga is érezné, mintha nem is venné egészen komolyan alakjait s az egész életet, a melyt ábrázol. Inkább játszik velük, bábká módjára, némi diszkrét humoros fölnyúlással bánik el azzal az egész emberi és lokális apparátussal, a melyet megmozgat, nem éri és nem is mutatja fontosnak realitását, — kicsit a finomabb tónusu operett felé hajlítva el rajzának vonalait. Ebben itt-ott erősen emlékeztet Heltai Jenőre s az ő kellektárából valóknak látszanak egyes alakok is, mint a rejtélyes szegény herceg és hú kísérelője. A regény tónusa humorisztikus: az egész történet, alakjaival és fordulataival humorisztikusan van elgondolva és előadva, az író enyhén, némi gyöngédséggel gúnyolódik az alakjaival s tulajdonképp egy kicsit a maga munkájával is. Ebből olyan hangulata származik a regénynek, a mely már maga is érdeklődést kelt. Fokozza ezt az előadás bizonyos keresett, gondos választékosága, — az író semmit sem mond közvetlenül, a maga póré nyereségében, mondatai kiszámítottan, a regény humoros alaphangja felé stilizáltan szövődnek, elméskedő modorossággal, a mely mintha az író lényéhez tartoznék. Ez a stílus mindig érezhető, mindig ott áll az olvasó és a regény között, mint valami küön, önálló életet élő dolog, néha fokozza a hatást, néha azonban megzavarja, mert indiszkrétnek érezzük, szeretnők eltávolítani az útból, hogy közvetlen érintkezésbe jussunk magával a mondani-valóval. Már ezen a stíluson is meglátszik az író munkájának kiszámított gondossága: minden szava valami célpontra van beállítva s minden mondatának kimért helye van az egészben. Még inkább érzik ez az alakok kontúrjain és arcvonásain s az egész mese összeszövésén. Ezekben erős konstruáló érzék nyilvánul, a gondos kom-

pozícióra való hajlam és képesség, a mely a mi irodalmunkban, ebben a mértékben és ezzel a tudatossággal, ritkaság számba megy. Mérséklet és mérlegelés eredménye az író czéljának kitűzése is. Láthatólag nem törekedett sem nagyobb mélységekre, sem szélesebb perspektívákra, kis arányokban, tetszetős holmit akar nyújtani, nagyobb igények támasztása nélkül. Részben ezzel is sikerült érdeklődést kelteni iránt, tudatossága melylyel józanul korlátozza magát, azt a benyomást kelti, hogy ha majd akarni fogja, nagyobb dolgokra is képes lesz.

A Jó Pajtás. Benedek Elek képes gyermeklapja legújabb augusztus 19-iki számába **Feleki Sándor** írt verset, **Vértesy Gyula** elbeszélését, **Lakatos László** folytatja regényét, **Cholnoky László** mesét mond, **Sztrókay Kálmán** érdekes cikket írt. Az **Emmi Csodaországban** című regény folytatása, **Benedek Elek** kedves aprósága, és sok szép kép, tarka mese, a rejtvények és szerkesztői üzenetek, egészítik ki a szám gazdag tartalmát. **A Jó Pajtás-t** Franklin-Társulat adja ki, előfizetési ára egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, negyedévre 3 korona, egyes szám ára 24 fillér. Mutatványszámot kívánatra küld a kiadóhivatal, IV. ker. Egyetem-utca 4.

A HÁBORÚ NAPJAI.

Augusztus 9. Az oroszok és románok kísérletei, hogy a németeknek Focsanitól északra kivívott sikereit erős tömegtámadásokkal ellensúlyozzák, teljesen meghiúsultak. Az ellenség foglyokban 50 tisztet és 3800 főt legénységet s 17 ágyút és 50-nél több gépfegyvert vezetett. Rohr báró vezéréredesnek a keleti magyar határon harczoló hadseregénél csaknem valamennyi arcvonalszakaszon kedvező felolvaszások, melyek számunka területnyereséggel jártak. Az ellenség heves támadásait visszavertük. Bukovina déli részén lovasságunk elragadt az oroszoktól két egymás mögött fekvő magaslati állást és Gurahumora irányában nyomul előre. A nyugati harczteréren Flandriában csak este fokozódott a tüzérségi harcz, a mely éjjel is nagyfokú maradt s különösen Bixschototól Hollebeckig és a tengerparton rendkívüli heveséggel ért el. Az Artoisban Lens két oldalán a tüzelés fokozódott.

Augusztus 10. Focsanitól északra a szövetséges csapatok elkeseredett harczok közt erős orosz és román ellentámadások ismételt visszaverése után elfoglalták a Susita északi partját. Az ojtói műút mindkét oldalán előretörtünk a herestraui hatalmasan kiépített állások ellen s előtűnt az ellenséget az említett közszégtől délre emelkedő magaslatokról. 1400 foglyot ejtettünk. Az oroszok kénytelenek voltak a román Bisztricia mentén fekvő Holdától északkeletre is átengedni makacsul védett állásaikat honvédeinknek. Bukovinában Solkánál és Csernovicztól délkeletre előrehaladtunk. A nyugati harczteréren a tüzérségi tevékenység egyenetlen erőt vett, este erősbödött éjjel is tartott s ma reggel az Yser és Lys között a leghevesebb pergőtüzzé fokozódott. Erre Yperntől ke-

ORSZOS PARASZTASSZONYOK HÚZZÁK AZ ERŐT A SZÁNTÁSÁN.

letre és délkeletre széles arcvonalszakaszon erős ellenséges gyalogsági támadások következtek. Az Artoisban igen élénk tüzérségi harcz Lens mindkét oldalán és a Scarpetól délre. Este az angolok a Monchy-Pelses-úttól az Arras-Cambrai országútig sűrű hullámokban támadtak, de a németek védőtűzében és közelharczban a támadások mind visszavertettek. A nyugati Champagneban Soissons és Reims közt, továbbá a Maas mindkét partján a tüzelés időnkint jelentékeny erőre fokozódott. Az orosz harczteréren Déltiroban osztagaink betörték az ellenség vonalába s egy árkot elfoglaltak.

Augusztus 11. Az oroszok és románok helyenkint 20 hullámosorsós mélységben tagozott tömegtámadásait a német hadosztályok visszaverték. Az Ojtoz-sorosnál sikerrel folyik a harcz. A védekező ellenségtől árkot árok után ragadtott el az Ocnától délre és nyugatra emelkedő magaslatokig nyomultunk előre. A nyugati harczteréren Flandriában az angolok tegnap reggeli támadásaikkal semmi eredményt nem értek el. Kezdetben sikerült ugyan több helyen betörni a németek harczvonalába, de a készenlében lévő német csapatok gyors ellentámadása ismét visszavetette őket. A tüzharcz a tengerparti szakaszon és Merchentől Warnetonig este ismét nagyobb heveséggel fokozódott s reggel is több ízben rendkívül erős volt. Az angolok éjjeli felderítő előretörései Nieuportnál meghiúsultak, szintén a Boesinghe-Langemarek vasút mindkét oldalán ma reggel intézett erős részlettámadások. A Chemin des Dameson, a Royere-majornál helyi gyalogsági harczok, Cernynél a németek ellentámadása visszavetette az ellenséget, mely árkaiba próbált nyomulni. A Champagne nyugati részén a Mont d'Hautcon a németek fontos árkokat ragadták el a francziáktól. Az orosz harczteréren az Isonzónál a tüzérségi harcz ismét feléledt.

Augusztus 12. Focsanitól nyugatra szövetségesünk tovább is visszavetették az oroszokat és románokat. Az ellenség minden kísérlete az arcvonal tömegtámadásokkal való tehermentesítésére meghiúsult. Az Ojtoz vidékén Grosescitől délre az ellenség támadásai — helyenkint tizenkét roham, egymás után összeomlottak. Onától nyugatra támadásunk sikeresen halad előre. Grosescit és Slanicot elfoglaltuk, a Trotus-völgyhöz közeledünk Bukovinában Wamától északkeletre magaslati állásaink ellen több orosz előretörés meghiúsult. A nyugati harczteréren Flandriában alábbhagyott a tüzharcz, csak estefelé fokozódott s éjjel is élénk maradt. Ma reggel egy óras pergőtüz után számos helyen előretörő erős felderítő osztásokat a németek visszaverték. Hollebecktől északra több angol ezred eredménytelen támadása. Az Aisne-harczvonalon a nyugati Champagneban és a Maas mindkét partján a tüzérségi harcz élénkebb lett. Cerny és Laonnál két francia támadás meghiúsult.

Augusztus 13. Focsanitól északnyugatra a németek elfoglalták a makacsul védett Panticin. Innen délnyugatra a mieink kivetkék az ellenséget állásaiból. Az ellenség támadásai a galaczi Dunahajlástól nyugatra és Focsanitól északra eredménytelenek maradtak. A Slanic-patak aló folyásának mindkét oldalán haderőnk az oncai hidfőállásig harczban állnak. Az ellenség elkeseredett ellentámadásokkal fokozza ellenállását. A nyugati harczteréren Flandriában aránylag nyugodt nap után este ismét fokozódott a harci tevékenység. A német tüzérség jó eredménnyel dolgozott az ellenség ütgetéskéi ellen és Messinetől keletre szétugrasztott támadásra készen álló csapatokat. A Chemin des Dames hosszában a Champagne nyugati részén a tüztevékenység jelentékenyen fokozódott. A laon-soissons úttól északra a németek visszaverték a francziák erős támadásait. Az orosz harczteréren az oroszok repülőtevékenysége az Isonzo felett.

Augusztus 14. Tancintól nyugatra Romániában csapataink támadásukkal újabb tért nyertek. Az Ojtoz-völgytől délkeletre és Ocnától nyugatra az ellenség hasztalan igyekezett ellentámadásokkal változtatni a hadihelyzetet. A nyugati harczteréren az ellenség erős támadásokra készülődik. A tüzharcz a tengerparton Yperntől északkeletre és keletre nagy heveséggel ért el. Az ellenség erőszakos felderítő kísérletei összeomlottak a németek tüzeiben. Westhoektól délnyugatra a németek kivetkék az ellenséget néhány erdőréstől. Az Artoisban különösen Lens mindkét oldalán és a Scarpenál fokozódott a harci tevékenység. Az Aisne-vonalon és a nyugati Champagneban fokozódott a tüzérségi tevékenység. A Cornilleten két eredménytelen támadás a németek által 10-én elfoglalt állás ellen. Verdun északi frontján fokozódó tüzharcz. A francziák nagy erőket vontak ide. Az orosz harczteréren ránk nézve sikeres tüzérharcok.

Augusztus 15. Focsanitól északra a támadást eredménnyel folytattuk. Szövetségeseink elfoglalták a baltareti hidtőt és Straoani falut. Az orosz-román hadosztályokat arra kényszerítettük, hogy a Negriesei-Soveja vonaltól nyugatra általuk néhány hét előtt elfoglalt állásokat feladják. A hátráló ellenséget követjük. Oca mellett újabb támadó hullámok megtörték csapataink ellenállását. Focsani mellett és a Trotus-területen több mint 3000 foglyot ejtettünk. A nyugati harczteréren Flan-

SRAPNELMENTES FEDEZÉK A DOBERDÓN. — Fodor Jenő felvétele.

drában a német tüzéség elhárító tüzele arra kényszerítette az ellenséget, hogy romboló tüzeleését a nap egy részében csökkentse. Az ellenség csak este és éjjel tudta ismét hevessen megkezdeni a tüzezharcot. Fresenbergől délre és Hoogbe mindkét oldalán a németek visszaverték az angolok heves támadásait. A Chemin des Dameson Cernynél több francia támadás megfiusult. Itt és a Champagneban élénk tüzezharcok.

HALÁLOZÁSOK.

Hósi halált halt: Kozmics László, a 8. számú közös huszárezred kapitánya augusztus 7-én a román harczterén egy hegyi állásnak rohammal való elfoglalása alkalmával, százada élén.

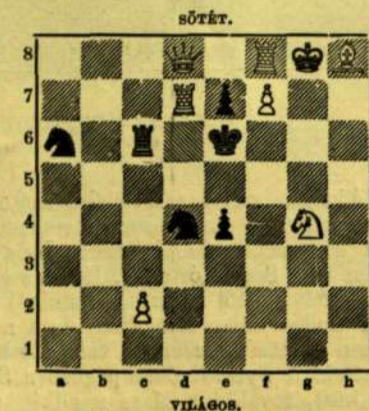
Elhunytak még a legutóbbi napokban: Nyilhegyi Rupp Zsigmond udvari tanácsos, királyi közjegyző, a budapesti királyi közjegyzői kamarának 1895 óta elnöke, 80 éves korában. 1861-ben törvényszéki jegyző s az alkotmány viszálytársakor törvényszéki bíró lett. 1875-ben a székesfőváros II. kerületébe közjegyzővé nevezték ki, 1896 óta pedig az V. kerületben működött. Nevezetes szerepet játszott egész életén keresztül a főváros közéletében; a II. kerületnek évtizedeken át társadalmi és politikai vezetője volt. Buda és Pest egyesítése óta a város törvényhatósági bizottságának megszaktitása nélkül tagja volt. A király két ízben főpolgármesterré jelölte. Élénk tevékenységet fejtett ki a jogi, egyesületi élet, valamint a jogi irodalom terén. Közéleti tevékenysége elismerésül a király 1888-ban a királyi tanácsosi címekkel. 1894-ben az udvari tanácsosi ezimmet tüntette ki. — Dr. Preyer Hugó fővárosi bizottsági tag 67 éves korában. Dr. Preyer Hugó a főváros törvényhatóságának kiváló, érdemes tagja volt és 29 év óta a főváros életében előforduló, mondhatni minden fontosabb kérdésnek elintézésében részt vett. Tagja volt a kerületközi bizottságnak, a kijelölő választmánynak, a bíráló választmánynak, a középponti választmánynak, pénzügyi bizottságnak és a népszinházi bizottságnak. Dr. Preyer Hugó Lembergben született, tanulmányait Temesvárott és Budapesten végezte és itt mint ügyvéd telepedett le. A boszniai okkupáció alkalmával a vitéségi érdemmel tüntették ki. A főváros közgazdasági életében is érvényesítette tudását és tehetségét. A Belvárosban vezérseropet vitt. — Lóds BÉER Vilmos lovag nyugalmazott őrnagy, budapesti szállító postamester

és nagybirtokos, életének 85-ik évében, Budapesten. — Szentkirályszabadjai dr. VÉGHÉLY KÁLMÁN, Veszprém megye alispánja, Veszprémben. — Sallóvölgyi BÉKEFFY FERENCZ nyugalmazott alezredes, 60 éves korában Komáromban. — HORVÁTH ISTVÁN czimzetes püspök, a szombathelyi székeskáptalan nagyprépostja. — KOSZ JÓZSEF, a kir. büntető-törvényszék elnöki osztályán dolgozott, 85 éves korában, Budapesten. — VAJDA PÁL, székesfővárosi polgári iskolai czimzetes igazgató, 64 éves korában Budapesten. — MARTIN TAMÁS, buziásfürdői gyógyszerész, 46 éves korában Budapesten.

Özvegy csáfordi POTTYONDY GUSZTÁVNNÉ születteti Wacha Emilia 74 éves korában, Szombathelyen. — SZMIDA LAJOSNÉ született takácsi Nagy Irén 51 éves korában Budapesten. — LANDHERR EMILIA nyugalmazott fővárosi tanítónő 76 éves korában Budapesten.

SAKKJÁTÉK.

3066. számú feladvány Lane Kurtól. Halle (a./S.)

Világos indul és a harmadik lépésre mattot ad.

Szerkesztői üzenetek

Lesz-e még nyár. A holdas est. Pongyola formában, ritmustalan sorokban ír meg elég utszéről való dolgokat. A Balaton. Halvány árnyéka sem tükröződik benne a Balaton szépségének. Meddig? Mért nem lehet? Szerellem stb. Egyik-másik sorában és strófájában van öszintének tetsző líra, de képei sokszor zavarosak és a technikájának nincs biztonsága.

A «VASÁRNAPI UJSÁG» 64-ik évfolyama.

A «Vasárnapi Ujság» a legrégibb magyar szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilap évenként több mint 130 íven s több mint másfél ezer képpel, legjelesebb hazai íróink és művészeink közreműködésével jelen meg.

A «Vasárnapi Ujság» színes képmelkéleteket is ad, több színben művészileg kivitt képeket.

Előfizetési feltételeink:

A «Vasárnapi Ujság» negyedévre 6 korona, félévre 12 korona.

A «Vasárnapi Ujság» a «Világkrónika»-val negyedévre 7 korona, félévre 14 korona.

Az előfizetések a «Vasárnapi Ujság» kiadóhivatalába, Budapesten, Egyetem-utca 4. szám küldendők.

KEPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 29-dik számában megjelent képtalány megfejtése: A jó lelkiismeretnek nem kell ültőbíró.

Felolós szerkesztő: Holtzy Pál

Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Vármege-utca 11. Lapkiadó tulajdonos Franklin-Társulat IV., Egyetem-utca 4.

Használhatatlan FOGSOROKAT
film és esztétormelékkeket, higány, esztétpapírulladékokat, szalagosdunákat veszek:
Gross Antal, Budapest, VIII., József-körút 23.

ALAPITVA 1914.
Gyászszetben Haltenberger Vilmos
ruhák soron kívül kelmefestő, vegytisztító és gőzmosógárában festetnek feketére. Nagyvárad, Postafiók.
Postai megbízások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Vadászsportot űzők
akár itthon, akár a fronton vannak — figyelmébe ajánljuk a
„NIMRÓD”
KÉPES VADÁSZUJSÁG-ot
Állandó melléklete:
„A vadászeb”
címmű egyedüli magyar nyelvű ebtenyészési szaklap. — Mindkét lap gyönyörűen illusztrálva.
Előfizetési ár mindkét lapra: egész évre 14 kor., félévre 7 kor., negyedévre 4— kor., egyes szám ára 50 fillér.
Tessék mutatványszámot kérni.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. szám (Franklin-Társulat).

Hüvösvölgyi Park-szanatorium
Klimatikus, physikalikus és diétás gyógyintézet.
Budapest, I., Hüvöskút-ut 78. Villamos megálló. Telefon 145-90.
Ajánlatos bel- és idegbetegeknek,üdülőknek, Hlakura, Szobák, úgy mint ott, az egész nyári évadra bérelhetők. Egész éven át nyitva. Egész éven át nyitva.

Liliom-fehér
és matt lesz a legelhanyagoltabb bőr is a világ két új csodájának, a
Diana krémnek
és
Diana pudernek
használata által.
Próbadoz, illetve tégely ára — 1. — korona.
Nagy — 2.50
Mindenütt kapható!

MOLNÁR FERENCZ
ÚJ KÖNYVE:
ISMERŐSÖK
FELJEGYZÉSEK KRONIKÁK
Naplózerű feljegyzések ismerősökről: nagynevekről, névtelenekről — kortársakról.
Ára 5 korona.
A FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA.
KAPHATÓ MINDEN KÖNYVKERESKEDÉSben.

VIDOR MARCELL
új verseskönyve:
A HOLT KÜSZÖB DALOL
— Versek a nagy világégés idején. —
Ára 2 korona.
Kapható:
LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál, Budapest, VI., Andrassy-út 21. és minden könyvkereskedésben.

Uj könyvek

A Franklin-Társulat kiadásai:

Kultura és Tudomány
új kötet

Geréb József:

A római kultura legjelentősebb vonásai

Ára kötve 2 korona 80 fillér.

Olcsó Könyvtár

Alapította Gyulai Pál, szerkeszti Heinrich Gusztáv 1867—1869.

Tolsztoj Leó:

Szergij atya

Fordította Trócsányi Zoltán.

Ára 90 fillér.

A Magyar Jogászegylet Könyvkiadó Vállalata VIII. évfolyam. (1917.) I. kötet

Almási Antal dr.:

A háború hatása a magánjogra

Ára 7 korona.

Polgári életpályák

Tanácsadó rokkant tisztek számára

Irták többen

Előszóval ellátta Jankovich Béla dr.

Ára 3 korona.

Kapható:

LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, VI., Andrassy-út 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

Második kiadásban jelent meg

DRASCHE-LÁZÁR ALFRÉD
REGÉNYE:

TÜZPRÓBA

Ára 6 korona.

A FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA.

Kapható minden könyvkereskedésben.

A kövér nő élete kinlódás!

Kigunyolják, kikazagják, örökös tréfa tárgya! Minden ember utánafordul, nem tud oltózkodni, vendéglőben, kávéházban két széklet kínálnak neki. Egyszerű életmódját nem zavaró kura segítségével igen rövid időn belül karcsuvá lesz a legkövérebb nő vagy férfi. Csak 1 doboz MAIGRIR használjon és meglepi környezetét. — Egy kurához való doboz MAIGRIR ára K 6.—. Készíti Painter G. m. b. H. Berlin. Főraktár: Török József gyógyszerárta, Budapest, Király-utca 12.

Országos Hangjegykölcsönző Intézet

Budapest, IV. ker., Sütő-utca 2. szám, félemelet. (Deák-tér mellett.)

Hangjegykölcsönzőnk felöleli a komoly és könnyebb zene-fajokat, melyek az ujdonságokkal folyton kiegészítettek.

Előfizetés: 3 óra 15— K, 6 óra 28— K, 12 óra 52— K.

Az előfizetés beérkezével megküldjük kimerítő jegyzékünket. Biztosíték 10 K, mely az előfizetés megszünetésekor visszaadatik.

Folyton Ujdonságok.

Országos Hangjegykölcsönző Intézet Budapest, IV., Sütő-utca 2. félem. (Deák-tér mellett)

AZ AÉRO

A repüléssel és léghajózással foglalkozó egyedüli magyar hivatalos folyóirat.

Minden számában érdekes és eredeti fényképfelvételeket közöl. A léghajózás eseményeiről, fejlődéséről és czéljairól kitűnő és könnyen érthető népszerű cikkekkel tartalmaz. Különösen figyelemre méltók a léghajózás és repülés hadi alkalmazásáról írott közleményei, valamint az ifjuság számára külön fenntartott kisrepülőgépek (modell) rovata.

Mutatványszámokat a kiadóhivatal szívesen küld Budapest, I. ker., Retek-utca 46. sz.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten (IV., Egyetem-utca 4.)

MEGJELENT

A VILÁGHÁBORU

Vezérfonal iskolai tanításokhoz és tájékoztató a nagyközönség számára.

A Magyar Paedagogiai Társaság megbízásából szerkesztette

dr. IMRE SÁNDOR

az állami polgáriisk. tanítóképzőintézet tanára, egyetemi magántanár.

A vallás- és közoktatásiügyi miniszter támogatásával.

Nagy 8-ad rét, 248 lap.

Ára 8 korona.

E kötet Angyal Dávid egyetemi tanár, Balanyi György főgimn. tanár, Kemény Ferenc realisk. igazgató, Litke Aurél pedag. tanár, Márki Sándor egyetemi tanár, Pliet Jenő honvédelmezredes, Ráczy Gyula a fős. Statisztikai Hivatal titkára és a szerkesztő tollából a következő háborús kérdésekről nyújt összefoglalást: a háború világtörténelmi előzményei, a hadi események (számos ábrával), az ország belső története a háború alatt, a hadviselő államok földrajza, a háború és a gazdasági élet, a közmívelődés, a társadalmi mozgalmak, a közegészségügy és a háború, a közérkölség és a háború, elmélkedések a jövőről; befejezetül: szempontok a háborús kérdések iskolai feldolgozására.

Kapható:

Lampél R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, VI., Andrassy-út 21. és minden könyvkereskedésben.

LOHR MÁRIA (KRONFUSZ)

A főváros első és legnépszerűbb csempézítő, vegyész- és kelmestető gyári intézete.
Főváros: II. Fő-u. 27. IV. Eötvös-utca 6. Kecskeméti-u. 14. V. Harmad-utca 4. VI. Teréz-krt 38. Andrássy-utca 16. VIII. József-krt 2. Telefon: Józsa. 2-37

HIRDETÉSEK

FELVÉTELNEK A KIADÓHIVATALBAN
BUDAPEST, IV., EGYETEM-UTCA 4.

Megjelent

Kerpely Béla könyve:

„Nimródok a fronton“

Mulatságos vadászese-
tek a nagy háborúból.

Vadász miliónokban tartott haditudósítások, melyek a vadászt és nem vadászt egyaránt érdeklik

A diszes kiállítású kötet
= ára 2 korona =
(bérmentes küldéssel 2 K 40 ft.)

Megrendelhető: a „NIMRÓD“
képes vadászújság kiadóhivatalában,
Bpest, IV., Egyetem-u. 4.
(Franklin-Társulat) a pénz be-
küldése vagy utánvét mellett.

Fronton levő hozzátartozójának nem
küldhet ennél kedvesebb olvasmányt!

IBSEN

KLASSZIKUS DRÁMAI KÖLTEMÉNYE:

PEER GYNT

FORDITOTTA

SEBESTYÉN KÁROLY

Megjelent a MAGYAR KÖNYVTÁR-ban
(871-874. szám.)

Ára 1 kor. 44 fillér.

KAPHATÓ MINDEN KÖNYVKERESKEDÉSSEN.

VISSZKETEGET,
izzadás,
napégés,
bőrhámias,
rüh és sömör,
bőrbaj, fekély
daganat és sebek
ellen biztos és gyors ha-
tású szer a
Boróka-kenőcs.

GERŐ SÁNDOR gyógyszerésznél, Nagykőrös 96
Budapest részére kapható Török főútn. Király-utca 12. Várhíd
megrendelés cím: Gerő Sándor gyógyszerész, Nagykőrös.

Kinek van szeplője?

Vagy bármely más folt, bőrtisztatlanság az arcán?
Az használja teljes bizalommal
Rozsnyay Szeráj arczenőcsét.

mely egyaránt szor az arc tisztítására, szűkítő, miteszernek, pal-
tánakok elhárítására. Használatára az arc pár nap alatt bársny-
pukára és hófehérre változik. Egy kis téglát ára 80 fill., nagy téglát
1-20 K. Hosszúvaló szappan-ára 1 kor. Nagypall Szeráj krémje
ára 1-20 K. Szépség porokra, az arczsopókot győngy, doboz
1-40 K. fehéj, rózsás, sárgás és testszíntben.

Készítő: Rozsnyay M. gyógyszerész, Arad, Szabadság-tér 8.

100 tojás 2 korona

szab. Siloform használatával éveig is friss
állapotban tartható. Megbízhatósága felül-
mul minden más tojáskonzerválót. Leggy-
szerűbb kezelés. Siloform kapható fűszer-
üzletekben és drogériákban. — Főraktár:

Keleti Kereskedelmi R. T.
Budapest, VII/5., Almásy-tér 3. sz.

ÓRAK

kiváló pontosságú szabályozva 10 évi jóállás mellett.

EKSZEREK

divatos és előcses kivitelben.

EVŐESZKÖZÖK

ezüst és alpaccaöntetű.

EZÜSTNEMŰEK

szépséges és alpaccaöntetű.

DISZTÁRGYAK

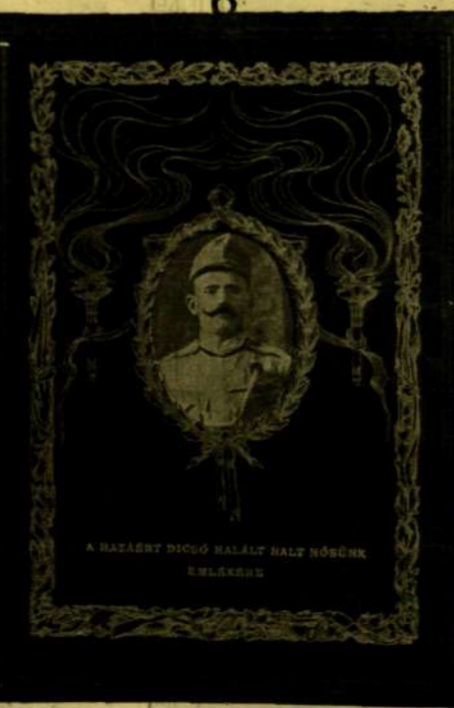
szépségesen szabott jutányos árakon kész-
pénz és előcses kivitelben fel-
tárolhatók.

BRAUSWETTER JÁNOS

CHROMOMETER és MŰRÁSNAL
Alapítók: SZEGED. Számos ki-
tűnő és előcses kivitelben. Több ezer elismert levél. Legújabb
diszes nagy képes árajzok
ingyen és bérmentve.

A cs. és kir. 23. gyalogezred

1050 harctéri kép és rajz
100 értékes cikk és vers
A világháború első
Két évben kint-
tett és előcses kivitelben.
bűnök irásában és
képből megörökítve.
Ára 20 kor. Megrendelhető a Képes Hírlapnál, Tábori posta 632.

Órizzük meg hősi halált halt kedveseink emlékét!

A világháború majd minden csa-
ládból kiragad egy-egy kedves
hozzátartozót, kinek emlékét szí-
vünkbe zárva, feledni nem tudjuk.
Ezeknek a dicső halált halt hő-
seinknek emlékét megörökítendő,
igen diszes, szép kivitelű fény-
képtartó keretet, (fekete moiret
alapon, ezüst nyomással) melybe
hősi halált halt kedveseink arc-
képét elhelyezhetjük, egy leve-
lezőlapon történő megrendelésre
bérmentve küld.

Méhner Vilmos kiadóhivatala,
Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

Ára 2 korona.

MOLNÁR FERENCZ
ÚJ KÖNYVE:

AZ ÓRIÁS

ÉS EGYÉB
ELBESZÉLÉSEK

Ára 5 korona

A FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA.

KAPHATÓ MINDEN KÖNYV-
KERESKEDÉSSEN.

RENDELÉSNEK
SZIVESKEDJÉK LAPUNKRA HIVATKOZNI.

Magyar Törvények, a Franklin-Társulat zsebkönyveiben

AZ ÚJ EGYENES ADÓTÖRVÉNYEK

Jövedelemadó. Vagyonadó. Nyilvános
számadásra kötelezett vállalatok
kereseti adója. Hadinyereségadó.
III. oszt. kereseti adó.

Készítők:

RÓTH PÁL dr.
bp. m. kir. adófelügyelőségű s.-titkár
és
TÉRFY GYULA dr.
miniszeri tanácsos.

Ára kötve 12 korona.

Kapható minden könyvkereskedésben.

34. SZ. 1917. (64. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, AUGUSZTUS 26.

Szerkesztési iroda: IV. Vármegye-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám
ára 50 fillér.

Előfizetési
feltételek:

Egészévre — 24 korona.
Félévre — 12 korona.
Negyedévre — 6 korona.

A Világkrónika-val
negyedévenként 1 koronával
több.

Külföldi előfizetésekre a postailag meg-
határozott viteldíj is csatolandó.

A KIRÁLY (X) A SZENT ISTVÁN-NAPI KÖRMENETEN. — Jolly Gyula felvétele.